

LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Area Code 212
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office of Jama-
ca, N. Y., under the
Act of March 3, 1879

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$1200
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

No. 61

★ ★ ★ ★ ★

Antradienis, Rugpjūčio (August) 13, 1968,

Ozone Park, N. Y. 11417

★ ★ ★ ★ ★

Metai 56-ieji

KRISLAI

Nieko nauja
Nereikia pranašo
Jie irgi "pasirodė"
Gėlės ir ašaros
Nuomonė iš toli
Bronė Ramanauskienė

Rašo A. Bimba

Seniai visiems buvo žinoma ir aišku, kad republikonų kandidatu bus Richard Nixon. Jų suvažiavimas buvo tik formalumo atlikimas. Tai buvo suvažiavimas ne kandidato išrinkimui, o užgyrimui.

Gub. Rockefelleris savo kampaniją pradėjo pavėluotai. Nieko nebepadėjo nei jo milijonai dolerių.

Vienas dalykas svarbus ir idomus: Republikonų partija ir rinkimus eina gerokai apvėnyta. Prieš ketverius metus ji buvo susiskaldžiusi ir susidusi. Jai rinkimus laimėti progų yra. Nuo to nereikia užsimerkti.

Šiandien beveik taip pat aišku, kad demokratų kandidatu bus Hubert Humphrey. Jų suvažiavimas už trejeto savaitę taip pat bus tik užgyrimo suvažiavimas. Tam nereikia kažin kokio pranašo.

Žinoma, Eugene McCarthy žada laikytis iki "paskutinio kraujo lašo". Deja, jo padėtis labai panaši Rockefellerio likimui. Už Humphrey visą partijos masinę. Už Humphrey beveik visa darbo unių judėjimo biurokratija.

Tai visa apsimoka iš anksto numatyti, kad nereikėtų per daug nusivilti tiems, kurie nerėtų demokratų kandidatų matyti McCarthy. O tokių nemažai rasime ir lietuviuose.

Ar žinote, kad ir republikonų suvažiavimą buvo nusidavę ir štukoriai iš ALTO—ponai Bartkus ir Grigaitis?

Jie labai didžiavosi turėję garbės pasirodyti rinkiminės platformos komisijoje ir "nuosekliai" išdėstyti savo didelių reikalavimus, kurių vyriausias toks: republikonai turi ir savo platformą įrašyti pašižadėjimą, kad jų žmogus, laimėjęs rinkimus, visomis keturiomis darbuosis už sugrįžimą Tarybų Sąjungos ir atkariavimą mūsų brangiosios Lietuvos buvusiems didelių dvarų, stambių ūkių, bankų, palocių savininkams.

Gyrėsi jie republikonams atstovauja visą milijoną Amerikos lietuvių ir gąsdino "išsigandusius" niksonus, rockefellerius ir reaganus baisiomis pasekmėmis rinkimuose, jeigu jie to jų reikalavimo neįrašys į savo platformą.

Ir laimėjo? Lygiai tiek, kiek "Zablackas ant muilo".

Dabar jiedu su tuo pačiu reikalavimu užklupsią ir demokratų suvažiavimą Chicagoje. Gal gi ten ir ras už save kvalesnių. Pamatysime.

Skaitau sekamą Eltos pranešimą iš Varėnos ir per ašaras nematau raidžių:

"Saulės nutviekstoje aikštėje prie Motinos paminklo būriai žmonių. Priekyje vaikučiai. Jų rankose gėlės. Ir jie patys kaip gėlės. Už jų tėvai, rimti, susikaupę. Čia sėdi ir žilagalvės motinos. Raukšlių išvagotais veidais rieda ašaros. Dar gyvas skausmas (Tąsa 6-me pusl.)

Kaltina 4 milijonų suktybe

Washington. — Federalinė grand jury apkaltino keturis žmones ir dvi kompanijas suokalbėje apgauti federalinę valdžią ant 4 milijonų dolerių.

Chromcraft korporacija iš St. Louis, Mo., ir Alasco, Inc., iš Akron, Ohio, nuodėmė.

Negrai ir skurdžiai neturėjo atstovybės rep. konvencijoje

Miami Beach, Fla. — Republikonų konvencija buvo praversta konservatyvėje dvasioje, kokioje randasi ir republikonų kandidatas Nixonas. Tarp 1,300 delegatų maišėsi tik kelios dešimtys negrų. Estradoje tebuvo tik pora negrų.

Delegatų atstovavo ne liaudį, bet didįjį biznį. Skurdžių atstovybei ten vietos nebuvo.

Negrų ir skurdžių vadovas Abernathy atvyko konvencijon vežamas dviejų mūlų traukiamame vežime. Tuo jis demonstravo, kad jis atstovauja savo rasę ir

1962 m. gavusios militarinio laivyno užsakymus už 60 milijonų dolerių.

Šios kompanijos statė laivyno raketų katerius. Dabar federalinė valdžia skundžia teismui tas kompanijas, kaip suokalbininkes apgauti valdžią.

skurdžius. Bet jis negavo vietos tarp delegatų sėdėti. Jis galėjo tik galerijoje sėdėti tarp kitų stebėtojų ir tylėti.

Belafonte remia McCarthy

Garsusis negras Hollywoodo artistas Harry Belafonte pareiškė, kad jis remia sen. McCarthy kandidatūrą.

Hollywood, Calif. — Fred Chegwinn, netekęs darbo, pareiškė savo nuosvę, kad žmoną, tris šeimos narius ir pats nusišovė.

Arabų komunistai už realistinę programą kovoj su Izraeliu

Beirut. — Čia įvykusi arabų komunistų partijų konferencija pareiškė, kad arabų valstybėms reikia realistinės programos, kuria pasiremiant galima nugaleti kiliūtis kovoje su Izraeliu.

Manifeste pasakyta, kad nerealistinė arabų valstybių programa ir veikla davė progų "imperialistams, Izraelio valdininkams, reakciniams rateliams sunaikinti progresyvių režimų ir suduoti smūgį arabų nacionalinio išsilaisvinimo judėjimui."

Komunistai šaukia vienybės visus arabus bendrai kovai prieš arabų priešus.

25,200 amerikiečių užmušti auto nelaimėse

Chicago. — Nacionalinė Trafiko Taryba skelbia, kad per pirmuosius šių metų 6 mėnesius 25,200 amerikiečių užmušti automobilių nelaimėse. Tai 6 procentais daugiau, kaip 1967 m. pirmame pusmetyje.

Vien tik birželio mėn. užmušta 4,820. Tai jau 8 procentais daugiau, kaip 1967 m. birželio mėn.

Taryba pataria visiems būti atsargiems, kad su mažinus trafiko nelaimes.

Nubaustas už narkotikus

Moskva. — Amerikietis St. F. Abney iš Milwaukee, Wis., Taškento mieste buvo areštuotas ir nuteistas už įvežimą narkotikų 3 mėnesiams kalėjimo.

Turistai prie Trakų pilies, Lietuvoje. M. Baranausko nuotr.

Suimta 12 žmonių komanda

Hanojus. — Šiaurės Vietname, netoli Laoso rubėžiaus, kalnuose buvo suimta 12 žmonių komanda, atvykusi iš Pietų Vietnamo daruoti šiaurės Vietnamo teritorijoje sabotažą ir kitokių karinių žygių.

Komanda susideda iš amerikiečių ir Pietų Vietnamo valdžios agentų, tiksliai atsiųstų į šiaurės Vietnamą. Persišaudyme vieni užmušė, kiti pateko nelaisvėn.

Šią žinią paskelbė Hanojaus laikraščiai.

TSRS tariasi su Filipinais

Manila. — Čia atvyko 15 tarybinių žmonių delegacija tartis su Filipinų valdžios pareigūnais dėl užmezgimo kultūrinių ryšių tarp abiejų šalių.

50,000 metų stovyklos

Moskva. — Ukrainoje arti Tarnopolio miesto archeologai atkasė tris stovyklas, kuriose žmonės gyveno prieš 50,000 metų.

Vokiečiai turi imti atsakomybę už 20 milijonų nužudymą

Bona. — Helmuth Allardt, Vakarų Vokietijos ambasadorius Maskvoje, pareiškė, kad Vokietija turėtų pripažinti atsakomybę už sunaikinimą 20 milijonų tarybinių žmonių antrojo pasaulinio karo metu.

Ambasadoriaus pareiškimas tilpo dienraštyje "Kolner Stadtanzeiger". Allardtas mano, kad tuo prisivijo 8 oro skvadronus, apie 100 lėktuvų.

Tai daroma tikslu patenkinti Kongreso tarimą mažinti militarines lėšas. Gynybos departamentas apskaičiuoja, kad taip bus galima sutaupyti į metus apie 118 milijonų dolerių.

Nixonas pasirinko gub. Agnew

Miami Beach, Fla. — Republikonų kandidatas Richardas Nixonas pasirinko Marylando gubernatorių Spiro T. Agnew kandidatūrai vice prezidento vietai. Didele dauguma balsų konvencija užgrybė Nixono pasirinktą kandidatą.

Daugelis nustebo, kaip Nixonas galėjo pasirinkti mažai žinomą politikierį Agnew, dar tik prieš porą metų išrinktą gubernatorium. Agnew juk darbavo si už Rockefellerį, tik konvencijoje pakeitė savo nuostatą, Marylando valstijos delegatų balsus atiduodamas Nixonui.

Po nominacijų Nixonas ir Agnew pasakė programines kalbas, abu aiškindami abėnų šalies ir užsienio politiką. Jie pasižadėjo pravesiti tam tikrus pakeitimus dabartinėje politikoje, bet karą Vietname baigti "garbingai", kitaip sakant, kariauti, iki bus pasiektas "garbinga taika." Prez. Johnsono administracija kaip tik to paties siekiasi. Republikonų konvencija uždaryta su pasižadėjimu laimėti lapkričio rinkimus.

Vietname mažėja karo veiksmai

Saigonas. — Pietų Vietnamo šiuo metu mažėja karo veiksmai. Vietkongas tiksliai sulaikęs puolimus. Manoma, kad tai daroma sąryšyje su Paryžiuje vykstančiomis derybomis.

Sešioliktoje sesijoje Paryžiuje šiaurės Vietnamo delegacijos įgaliotinis N. T.

Le priminė Amerikos delegacijai, kad ji rimtai apgalvotų apie Vietnamo karo veiksmų sumažėjimą, ar jie neturi ryšio su karo deeskalacija iš šiaurės Vietnamo ir Vietkongo pusės. Pataria Jungtinėms Valstijoms taipgi mažinti karo veiksmus.

Ragina panaikinti Japonijos Amerikos saugumo sutartį

Tokijas. — Tarptautinė Konferencija už draudimą atominių ir hidrogeninių ginklų priėmė rezoliuciją, kurioje ragina Japonijos vyriausybę panaikinti apsaugos sutartį su Jungtinėmis Valstijomis, kadangi toji sutartis naudinga agresijai plėsti Azijoje.

Konferencija taipgi priėmė protesto rezoliuciją prieš Jungtinių Valstijų karo tęsimą Vietname ir už didesnę paramą Vietnamo liaudžiai, kovojančiai prieš agresorius.

Indijos profesorų frontas

New Delhi. — Indijos profesorai sudarė savo frontą prieš Amerikos imperialistų lindimą į Indijos mokslo įstaigas. Frontas iškels visokias Amerikos agentų lindimo formas ir publiką persergės.

Nesutinka su popiežium

Londonas. — Anglikonų bažnyčių konferencija vienbalsiai pasisakė prieš popiežiaus encikliką gimdymo kontrolės klausimu.

Kunigų sąjunga smerkia drafto įstatymą, kaip nekrikščionišką

Pittsburgh, Pa. — Šio miesto kunigų sąjunga pareiškė, kad jaunuolių rekrutavimui į militarinę tarnybą įstatymas yra "nemoralus." Jie reikalauja, kad jis būtų pakeistas, kad asmenys turėtų teisę atsisakyti tarnauti tam tikriems karams.

Dabartinis įstatymas, sako katalikų dioclezijos dvaisčiai, yra "laužymas teisių krikščionių ir tų, kurie savo sąmonėje nepriešingi visiems karams," bet priešingi tam tikriems karams, kaip Vietnamo karas.

Riaušėse 3 užmušti

Miami, Fla. — Pasikartojusiose riaušėse negrų apgyventame rajone, kuris vadinamas Liberty City, trys negrai užmušti ir keletas sužeistų. Policija ir nacionalinė gvardija dabar patruliuoja visą 100 bloką rajoną.

Nemažai sužeistų, penki kritiškoje padėtyje randasi ligoninėje. Nemažai areštuoti. Tai įvyko baigiantis republikonų konvencijai.

Policija puolė taikos šalininkus

Roma. — Policija smarkiai puolė taikos šalininkus, protestuojančius prie Amerikos ambasados. Kelios dešimtys žmonių buvo sužeisti.

Prigėrė 50 žmonių

New Delhi, Indija. — 50 žmonių prigėrė tvanuose, kurie milijonus žmonių palietė.

Tarybų Sąjungos paroda

Londonas. — Rugpjūčio 6 d. atsidarė Tarybų Sąjungos paroda. Atidaryme dalyvavo Anglijos premjeras Wilsonas ir daugelis kitų valdžios pareigūnų.

Aukščiausiąjį Teismą gina advokatai

Philadelphia, Pa. — Amerikos Advokatų Sąjungos individualinių teisių ir atsakomybių skyrius, turintis 1,134 narius, priėmė rezoliuciją, kurioje smerkiami Aukščiausiojo Teismo niekintojai visoki kritikai.

Rezoliucijoje taipgi nurodoma, kad teisėjas Abe Fortas senato nepatvirtintas tik todėl, kad Aukščiausiojo Teismo kritikų randa pačiame senate ir senatinėse komisijose.

Žada paleisti 14 jūreivių

Paryžius. — Bendruose pasitarimuose Jungtinių Valstijų delegacija informavo šiaurės Vietnamo delegaciją, kad Jungtinės Valstijos planuoja paleisti 14 šiaurės Vietnamo jūrininkų, laikomų nelaisvėje.

Tikimasi, kad toks žygis gali prisidėti prie susitarimo pasikeisti belaisviais. Kiek pirmiau šiaurės Vietnamas paleido 3 Amerikos lakūnus.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Republikonų rinkiminė programa

REPUBLIKONŲ partijos suvažiavime nebuvo nei diskusijų, nei ginčų rinkiminės programos arba platformos klausimais. Ji priimta tokia, kokią pateikė iš anksto sudaryta komisija su senatoriumi Dirksenu priekakyje. Nėra jokia paslaptis, kad didžiųjų kapitalistinių partijų rinkiminės platformos faktinai nieko nereiskia, nes po rinkimų jos būna gražiai pamiršamos. Platformos rašomos žvejųjimui pliečių balsų. Jose būna aukščiausi kalnai gražiausių pažadų visiems.

Tokia yra ir dabartinė republikonų platforma. Ji nepaprastai ilga, net iš trylikos tūkstančių žodžių. Nėra tokios gyvenimo srities, kuri būtų buvusi pamiršta. Seneliai gausite aukštesnes pensijas. Jaunuoliai galėsite balsuoti sulaukę 18 metų. Skurdžiai būsite pamaitinti. Indėnai, veteranai ir net eskimosai laimės balsuodami už republikoną ir prezidentus. Eis laukan visokia diskriminacija. Mūsų miestuose su lūšnynais bus tuoj sudorota. Juose kaip bemačiant išnyks kriminalystės. Bus pristatyta daugiau ligoninių. Negalima pamiršti mūsų darbo unių. Jos reikalingos, jos vaidina svarbų vaidmenį mūsų gyvenime. Republikonų vyriausybė netgi peržiūrės 40 valandų darbo savaitę su tikslu ją sutrumpinti.

Na, ir kur čia tuos visus puikius pažadus ir besuminėsi. Jų pilna platforma.

O kaip su mūsų šalies užsienine politika. Kokia ji būtų prie republikono prezidento sosto? Kaip su Vietnamo karu?

Tai bene svarbiausias šiuose rinkimuose klausimas. Republikonai valdžioje atsteigs ir pakeis Amerikos prestižą pasaulio akyse. Jie žiūrės, kad jokios paramos nė lašas nenulaužtų ir tuos kraštus, kurie atsako arba nenori ištikimai šokti pagal mūsų muziką. Mes pritarime Rytų-Vakarų suartėjimui tik tada, kada "komunistinės tautos darbas įrodys, kad jos ištikrųjų nori taikoje gyventi." Mes sustiprinsime NATO ir seksime suvienyti Vokietijos. Vietnamo karą demokratai veda blogai. Jie nesako Amerikos žmonių teisybės apie karo eigą. Republikonai stengsis į karą įtraukti daugiau pačius vietnamiečius. Mes už taiką, bet už "garbingą" taiką. Mes jos nepirksime bet kokia kaina. Mes priešingi "užmaskuotam pasidavimui." Mes didžiūojamės mūsų ginkluotomis jėgomis Pietrytinėje Azijoje ir t. t.

Platformos komisijoje buvę balsų už pasakymą, kad mes, republikonai, laimėję rinkimus, seksime **militarinės pergales** Vietname trumpiausiu laiku. Bet dar tvirtesni balsai reikalavę tiesiog pasisakyti už karo baigimą. Na, tai komisija surado "auksinį vidurį"—nei už, nei prieš. Dabar visi republikonai gali gražiai sugyventi su tokiu klausimo suformavimu. Paliekama prezidentui karą labiau plėsti, daugiau jėgų mesti į karo frontą, arba jį nutraukti ir iš Vietnamo išsikraustyti.

Viską sudėjus, šią republikonų platformą gali pasirašyti ir humprinio tipo demokratai. Jie irgi, kaip žinia, už "garbingą taiką" Vietname. Bet tuo tarpu karas plečiamas ir žiauriamas.

Richard Nixonas pasirinko

Niekam nebuvo nei naujiena, nei staigmena, kai išgirdo, kad Republikonų partijos suvažiavimas ir prezidentus nominavo Richard Nixoną. Jo laimėjimas jau seniai buvo žinomas. Bet Nixonas nustebino ne vieną, pasiskirdamas mažai težinomą vienos mažiausių valstijų gubernatorių kandidatūrai ir viceprezidentus. Čia jau buvo staigmena. Daugelis, matyt, net pačių aukščiausių ir seniausių partijos politikierių to nesitikėjo.

Kas gi pirmiau ka girdėjo apie Marylando valstijos gubernatorių Spire Theodore Agnew? Tai kodėl į jį staiga įsimylėjo Richard Nixonas? Atsakymui galvočiaus toli ieškoti nereikia: pasirinkdamas Agnew, Nixonas tikisi laimėti pietinių valstijų demokratų balsus lapkričio rinkimuose. Gali taip ir atsitikti.

Patys buvo iškepe baubą

TIK angliškoje, tiek lietuviškoje reakcinėje spaudoje neatsidžiaugiamai, kad Čekoslovakija Bratislavoje viską laimėjo, kad komunistų vadas Dubčekas be pasigailėjimo supliekė Tarybų Sąjungos komunistų vadą Brežnevą. Girdi, Tarybų Sąjunga buvo pasirengusi ir pasimojusi ginklais įsiveržti į Čekoslovakiją ir ten reikalus sutvarkyti savotiškai, bet Čekoslovakai privertė tą "Galiotą" atsižadėti to žygio ir t. t.

Bet tai juk melas, prasimanymas nuo pradžios iki galo. Niekur niekada nei Tarybų Sąjunga, nei kitos socialistinės šalys negrūmojo ginkluotai įsiveržimui. Tas įsiveržimas buvo komercinės spaudos ir reakcinių elementų iškeptas baubas gąsdinimui Čekoslovakijos žmonių, siekiant juos nustatyti prieš Tarybų Sąjungą. Dabar tie patys elementai tą baubą sušilę griaua, savo

Kas ką rašo ir sako

PUIKUS DAINININKAI
ATESTATAS

Rūta Balčiūnaitė "Gimtajame krašte" rašo:

Prieš porą metų Lietuvą pasiekė žinia, kad populiari užsienio lietuvių dainininkė Ona B. Kubilienė susidomėjo Tarybų Lietuvos poetų kūryba ir atsirinkusi eilėraščius, parašė dešimtį dainų jų žodžiais.

O. B. Kubilienė dar vaikystėje išvyko iš Lietuvos, su artimiausiais persikėlė į Jungt. Amerikos Valstijas. Tūrėdama gražaus tembro mecosoprana, ji pasirinko dainininkės kelią. Bostone baigusi konservatoriją, ji dainavo keiluoose mažesniuose Jungtinių Valstijų operos teatruose, koncertavo tiek lietuvių, tiek apskritai amerikiečių parengimuose. 1981 metais O. B. Kubilienė atvažiavo į Lietuvą ir čia trejetą metų dalyvavo muzikiniame gyvenime. Kartu su Kipru Petrausku ji dainavo operos spektakliuose, su koncertais važinėjo po visą Lietuvą.

Pernai, po 36 metų, ji vėl aplankė savo gimtinę, vėl susitikio su klausytojais: per Lietuvos televiziją dainavo jaunimėtas savo sukurtais dainas, parašytas pagal Tarybų poetų tekstus.

Kultūrinių ryšių su užsienio lietuvių komitetas ėmėsi iniciatyvos, kad šios dainos plačiau pasklistų tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje. Ir štai neseniai Lietuvos knygynuose pasirodė "Vagos" laidyklos išleistas, kompozitoriaus prof. Forasius Konrado Kavecko redaguotas O. B. Kubilienės kūrinii leidinilis, Jame—keturios dainos: "Tėviskėlei" (žodžiai K. Kubilinsko), "Ji visų gražiausia" (žodžiai V. Valsiūnienės), "Pajūry" (žodžiai S. Nėries), ir "Naktinio džio žvaigždės" (žodžiai K. Borutos).

Pasirinkusi daugiausia gimtinių grožį apdainuojančius eilėraščius, autorė stengiasi muziką perteikti tą gyvą neišsenkančią šilumą, kurią poetai atskleidžia eilėmis.

Melodingumas, net artimumas lietuvių liaudies intonacijoms (ypač dainų kadencijsoms), paprastumas, nesudėtinga harmonija daro dainas visiems suprantamas, patrauklias.

Paprastos, nuoširdžios O. B. Kubilienės dainos, be abejo, bus populiarios išsivijoje ir Lietuvoje. Jas mielai dainuos ir profesionalai, ir šiaip dainos mėgėjai.

NAUJI GRAŽŲS
PASIEKIMAI

Skaitome iš Lietuvos toki pranešimą:

Šilutėje prie rajono centrinės ligoninės susirinko miesto visuomenės atstovai, medicinos darbuotojai, statybininkai, rajono partiniai ir tarybiniai vadovai. Statybos-remonto valdybos atstovai ligoninės vyriausiajam gydytojui S. Alan-tai iškilmingai įteikė naujojo gydymo korpuso raktus.

Padėkojęs statybininkams už trūsą; drg. Alanta pažymėjo, kad dabar šilutės ligoninėje vienu metu galės gydytis 260 ligonių. Tai leis pagerinti gyventojų medicininį aptarnavimą.

Šilutės medikų įkurtuvės, pranešė ELTOS korespondentui Sveikatos apsaugos ministerijoje, ne vienintelės šiais metais. Baigiami statyti didžiuliai Alytaus ir Trakų ra-

darba vadindami "Dovydo susidorojimu su "Galiotą". Bratislavoje laimėjo visas socialistines pasaulis. Visos pasitarime dalyvavusios šalys susitarė laikytis vienybėje, bendradarbiauti ir bendromis jėgomis nugalėti visus tarpsavinius nesusipratimus. Ir tai gerai, ir tai labai sveika visiems.

jonų centrinių ligoninių akušerijos-ginekologijos kopulsi, plečiama Naujosios Vilnios psichoneurologinė ligoninė, 200 lovų gydomas korpusas statomas Kaune. Valkininkų girioje įkurtas ištisas vaikų miestelis. Mažieji ligoniai čia galės ne tik sustiprinti savo sveikatą, bet ir mokytis, sportuoti, dalyvauti meno saviveikloje. Naujas modernias poliklinikas netrukus gaus šiaurinių, Kretingos, Varėnos, Vilniaus gyventojai.

Iš viso lovų skaičius respublikos gydymo įstaigose šiemet padidės tūkstančiu.

KAS IS TIKRŲJŲ
TEN DAROSI

Komercinėje spaudoje daug rašoma apie įvykių tolimoje Nigerijoje. Ten eina civilinis karas. Rytinė šalies provincija, vadinama "Biafra", nori atsiskirti. Federalinė valdžia neleidžia. Lygiai taip kaip prieš šimtą metų Amerikos pietinės valstijos norėjo atsiskirti arba pasitraukti iš Jungtinių Valstijų.

"Daily World" nurodo, kad Biafros atsiskyrimas buvo Prancūzijos inspiruotas. Ten, matyt, randasi dideli naftos šaltiniai. Imperialistai nori įsiviešpatauti.

Biafroje siautėja baisus padas. Pasak angliško dienraščio, tą badą panaudoja imperialistai sukelimui pasaulio opinijos prieš Nigeriją. Jeigu nebūtų kišamasi iš lauko, civilinis karas baigtųsi, Nigerija pasiliktų suvienyta, ir neliktų bėdos pasiekti badaujančius žmones su pagalba.

KALBINIMAS NEW
YORKO POLICIJAI

Rugpjūčio 6 dienos ankstyrytą tapo New Yorke sprogdintais. Komunistų Partijos centras. Laimė, kad bomba sprogo tuo laiku, kai name nebuvo nė vieno žmogaus.

Tai darbas fašistinių kriminalistų. Ir tai nebe pirmas toks atsitikimas. Jau net dviem atvejais buvo bomba įmesta į pažangios literatūros parduotuvę tame pačiame New Yorke.

"Daily World" kaltina policiją, kad ji kriminalistų nesugauna. Laikraštis rašo:

"Grupė pabėgėlių kubiečių giriasi, kad jie yra atsakingi už bombų padėjimus šiemet. Tie kubiečiai yra buvusios kruvinosios Batisto diktatūros pasekėdžiai kubiečių. Jie čia buvo Washingtono vyriausybės atvežti paruošimui užpuolimo ant socialistinės Kubos ir gąsdinimui milijonų Lotynų Amerikos kilmės piliečių Jungtinėse Valstijose.

New Yorko policijos departamentas žino, kas per vieni tie kubiečiai, būtent, kad jie yra ultrareakciniai, rasistiniai elementai, kurie yra papildę pirmesnius bombavimus šiame mieste. Policija palaiko ryšius su šiais pavojingais elementais.

Nė vienas bombavimas nebuvo išaiškintas ir nė vie-

Iš laišku

K. Genys aplaikė laišką iš Lietuvos nuo savo velionio brolio žmonos. Apleidę ypatingumus, spausdiname apie "Laisvę" ir padėtį Lietuvoje.

Mielas Kaziuk, Vytautui buvau nunešęs keletą numerių "Laisvės", tai jis labai noriai skaito. Jis sako, kad jam laikraštis nepatinka. O aš tai labai pamilau ir viską atydziai perskaitau. Daug įdomaus apie mūsų kraštą parašo ir mūsų rašytojai, bet ne viską tenka perskaityti mūsų spaudoje. Taip pat įdomu paskaityti apie lietuvių gyvenimą, veiklą ir jų nuopelnus, ypatingai moterų. Labai įdomu paskaityti senųjų ateivių prisiminimus apie tuometinį gyvenimą tėvynėje ir po išvykimo...

Šiaip gyvenimas nėra blogas, nes tvarkingi, sumanūs žmonės puikiai pas mus gyvena. Nuo paties apsilankymo Lietuvoje anais 1926 metais, didelis progresas pasiektas, ir dabar pats jau neatpažintum nė tų vietų, nė žmonių gyvenimo. Jau dabar kaimuose žmonės geriau gyvena, kai tuomet miestuose. Visi sotūs, gražiai apsirengę. Visuose kaimuose įvesta elektra, dujinės viryklės, šaldytuvai ir kiti modernūs ir patogūs įrenginiai. Prie kiekvieno kolūkio vaikų darželiai, mokyklos, krautuvės reikalingų prekių, ir kiti reikalingi patogumai būtinam aptarnavimui, kad nereikėtų dėl jų vykti į miestą ir t. t. Vienu žodžiu, pas mus vyksta didelis gyvenimo progresas.

Automašinas, motorcikliai ir kitas susisiekimo priemonės dauguma jau turi savo įsigiję, neskaitant miestų, kur daugumoje jau savo turi. O kad žinotum, kokie miestai pas mus išaugę, kokia daugybė namų pristatyta, ir žmonės kitaip veikia: statosi tik mūrinius mažiausia, dviejų aukštų namus, ir tai pavieniai žmonės. O valdiškos statybos keturių iki dvylikos ir daugiau aukštų, ir tokių namų pavyzdin Kaune pristatyta labai daug: ištisi kvartalai. Ir tokiu būdu mūsų Kaunas smarkiai padidėjo ir į plotį, ir į aukštį.

Vienu žodžiu, gražu ir įdomu mūsų Lietuvoje, tik reikia gražiai ir padoriai gyventi. Tik gaila, kad ne visi tai įvertina ir tai daro. O šiaip pas mus visi praturtėjo. Stasė ir Vytas įsigijo mašinas. Pas mus, panašiai kaip ir Niujorke, sunku pereit gatvę per mašinų sriautą.

MAŽOJI ALPINISTĖ

1927 m. rugsėjo 27 dieną Šveicarijoje 8 metų mergaitė L. Futinger per 8 valandas įkopė 4 kilometrų aukščio Alalinhorno kalno viršūnę.

Prieš porą metų pedagogė Leokadija Petkevičienė pasiųsiu Amerikos lietuvių veiklos klausimu apgynę disertaciją. Jos svarus kūrinys kažkodėl laukia savo kalednos leidyklos staliuje.

Reikia tikėti, kad neužilgo išsės dienos šviesa. Totorių disertacijas šiuo metu ruošia rašytojai Br. Rauguotis, A. Kazlauskas ir L. Kapočius. Jie visi susidomėję Amerikos lietuvių išvairame kosmose.

A. PETRIKA

Kas dedasi Vilniuje

T. Lietuvos dramaturgas Kazys Saja, kuris neseniai lankėsi Jungtinėse Amerikos Valstijose, Vilniuje einančiame žurnale "Kultūros barai," š. m. nr. 6, duoda ilgoką straipsnį apie du Amerikos lietuvių filminkus Joną ir Adolfą Mekus. K. Sajos straipsniui, "Tarp dviejų pasaulių," su iliustracijomis, žurnalas skiria net penkis puslapius. Atrodo, jog T. Lietuvos kultūrininkai amerikiečiais domisi labiau, negu mes čia. Ne be reikalo sakoma, jog nei vienas nėra didvyris savo šaly!

Jonas Mekas leidžia žurnalą, anglų kalba "Film Culture," įkurtą 1955 m. Jis yra parašęs ir kelis poezijos leidinius: "Semėniškių idilijos," "Gelių kalbėjimas," "Pavieniai žodžiai" ir kt. Apie brolių Mekų žurnalą grupuojasi nepriklausomų (nuo Holivudo) kino režisierių grupė. Tai t. v. "Avangardo" filmininkai, kuriuos remia barzdoti ilgaplaukiai "ypipai" dažnai neteisingai vadinami "hipipais." (Angliškai — "Yipies") — vardą sudarę nuo pirmųjų savo "partijos" pavadinimo raidžių: "Youth International Party"—Yip). Jie jau susuko kelis tos krypties filmus.

Ne visų "avangardistų" programa girtina. Dauguma jų nusiteikę nihilistiskai, griaua viską, kas tik šiandieniška, bet ateičiai, programos neturi. Jie sako, jog ateitis pati susiras sau kelią. Visai teisingai K. Saja savo straipsnyje sako:

"Avangardinio meno židyns, pavaizduotas J. Mekos scheme, nėra vienintelis. Čia reiktų paminėti ir pogrindžio arba nekomercinį teatrą, naująją daile, "juodojo humoro" bangą literatūroje ir pagaliau maistingą "ypipių" judėjimą jaunimo tarpe. Kol kas racionalūs grūdai, pelai ir įvairios šiukšlės — viskas sukas viename sukury, o sinoptikai tvirtina, kad visulai kyla prieš audrą."

J. Mekas autoriui atrodė labai suvargęs, asketiškas. Jis sakęs — "Dirbu po 16 valandų per dieną. Montuoju naują filmą. Medžiagos prisukta trisdešimčiai valandų, o filmas turi eiti ne ilgiau, kaip 3 valandas."

Pionieriaus gyvenimas sunkus!

T. Lietuvoje ruošiamasi paminėti šimtuosius (100) metus nuo lietuvių išsiviešėjimo pradžios į JAV. Tam reikalingi rudenį manoma sušaukti plačią veiklų konferenciją Vilniuje, parašyti kelis straipsnius spaudai, duoti paskaitų per radiją bei televiziją, gvildinti tą klausimą mitynguose, etc. Numatoma bent 10 paskaitų. Tai sveikintinas sumanymas! Ir tai dar ne viskas!

Prieš porą metų pedagogė Leokadija Petkevičienė pasiųsiu Amerikos lietuvių veiklos klausimu apgynę disertaciją. Jos svarus kūrinys kažkodėl laukia savo kalednos leidyklos staliuje. Reikia tikėti, kad neužilgo išsės dienos šviesa. Totorių disertacijas šiuo metu ruošia rašytojai Br. Rauguotis, A. Kazlauskas ir L. Kapočius. Jie visi susidomėję Amerikos lietuvių išvairame kosmose.

torija. Tikimės gero derliaus! Sėkmės, draugai rašytojai!

:- :- :-

Rašytojas Vyt. Petkevičius skelbia, kad jis iš karto rašo net dvi knygas: vaikams pasaką-nepasaką apie "Molio Motiejų puodžių karalių" ir romaną apie aktualias nūdienio jaunimo problemas.

Amerikoje didžiausia šių dienų jaunimo problema, tai sekso-lyties klausimas. Šis reikalas vargina mokyklą, universitetą, bažnyčią, visuomenę, valstybę ir visas auklėjimo bei švietimo įstaigas. Kai tūkstančiai "negudrių" mergaičių mokykloje bei universitete slėgia neštumo našta, o kitus jų tūkstančius nuo tos naštos išlaisvina abortiniai kiai; kai dar daugiau tūkstančių, abiejų lyčių, prieauglių kenčia nuo sifilio ir kitų veneros ligų; kai būriai neraluotų ilgaplaukių barzdočių nesivairuodami skelbia "laisvos meilės" praktiką — susirūpinti yra ku!

Lietuvos sekso klausimas, matyt, nėra toks aktualus. Ten jaunimas daugiau domisi rimtesniais klausimais ir sekso reikals nekliamas į pirmąjį planą.

:- :- :-

Rašytojas A. Venclova sako, kad velionies Jono Šimkaus raštų pirmasis tomas jau atiduotas spaudai, o antrasis stropiai ruošiamas. Viso būsių 4-5 tomai. Gi "Mažosios tarybinės enciklopedijos" II tomas jau spaudoje ir pasirodys šį rudenį. Jis bus didesnis ir su daugiau įdomių straipsnių apie Lietuvą, lietuvių literatūrą, kritiką ir t. t.

:- :- :-

Praeitą pavasarį poetės Salomėjos Nėries tėviškoje, Kiršų kaime, netoli Alvito, įvyko labai gražus poetės paminėjimas. Jame dalyvavo daug rašytojų, poetų, redaktorių, visuomenininkų, žurnalistų ir šiaip poeziją mylinčių žmonių. Dalyvavo apie 2-3 tūkstančiai poetės gerbėjų, daugiausia suduviečių (suvalkiečių).

Kai kurie veikėjai iš Kiršų hvykyo į Paežerius, aplankyti V. Kudirkos tėviškę, ten įruošę jo vardo muziejėlį ir Paežerių mokyklos šimto metų sukakties iškilmes. Ten irgi dalyvavo daug žmonių, pasakyta daug kalbų, prisiminta tos apylinkės seni veikėjai (dr. V. Kudirka, dr. V. Pietaris, A. Kriščiūnaitis (Aišbė), broliai Juozas ir Petras Rimšos ir kiti). Paežeriečiai neužmiršta savo žemiečių!

Stikliniai rūbai
kosmonautams

Amerikiečiai šiais metais tikisi savo kosmonautos rengti nebe medvilne ir nailonu, o stiklinių audinių kostiumais ir baltiniais. Iš vadinamojo beta - pluošto gaunami stikliniai audiniai nedega net gryname deguonyje, atlaiko iki 730°C karštį ir neišskiria nuodingų garų. Manoma, kad stikliniuose kostiumuose kosmonautai galės dirbti ne tik kosminiuose laivuose, bet ir atviroje Amerikos lietuvių išvairame kosmose.

O. KAPSE

I NAUJĄ GYVENIMĄ

(Pabaiga)

Tačiau kiek berėkė, kiek beatakavo jaunuosius—nieko neišėjo. Ši tvirtovė buvo nepaimama.

Zootechnikas, skambtelėjęs peiliu į lėkštės kraštą, atsistojo ir kategoriškai pareiškė, kad dėl tokio jaunavedžių neaktyvumo esą kalti piršlys ir svočia. Ypač piršlys.

Svečiai tuojau išdainavo piršlio charakteristiką:

Atvažiuoja piršlys veliumai
Piršlio ilgi ūsai, veliumai,
Lėkštėms pašluostyt bus gerai (2k).
Atvažiuoja piršlys veliumai,
Su didelėmis klumpėmis, bus gerai (2k).
Jo didelės klumpės veliumai,
Šiūkšlėms išnešti bus gerai (2k).

Piršlys truktelėjo vieną petį, paskui kitą, skėstelėjo rankomis ir atsiikirto:

—Ką jūs čia giedate? Nei aš turiu ūsų, nei klumpių. Dar ir čėbatas ne bet kas turite tokius, kaip aš. O ką dėl liežuvių, tai čia mano asmeninis reikalas.

Vestuvinininkai nusikvatojo ir pakartotinai ragino:

Na, tai mokyk, mokyk, piršleli, ir tt.
Ir dar:
O tai balius, tai lakimas,
To mūs piršlio apkiatimas:
Nei jis geria, nei dainuoja,
Nei svočiutę pabučiuoja.

Jau piršlys sukruto ir buvo besiryžtas svočią pabučiuoti, tačiau netikėtai jį nusmeigė priešais sėdintis šalna savo aštriu kaip kardo ašmenys žvilgsniu, ir piršlio rankos nudribo ant kelių.

Jaunavedžių padėtis, nors svočia glaudė jų galvėse ir krūva, nė kiek nesitaisė. Tiesa, Domas laikė ranką uždėjęs Verutei ant pečių, meiliai žvelgė į jai į kairį skruostą (Verutė tai aiškiai pajuto), tačiau bučiuotis visų akivaizdoje nesiryzė.

Zootechnikas griebėsi prokuroro vaidmens. Pasitaręs su kaimynais vėl atsistojo ir pradėjo skaityti piršliui kaltinamąjį aktą.

„Anais, tais, šitais metais, pavasario mėnesio antrą sekmadienį, „Aušros“ kolūkio teisingiausioji, niekada niekuo nenusikaltusioji taryba, sudaryta iš reikalu žinovų ir mokovų draugų: Šmeišto, Pleišto ir Plaktuko, nusprendė:

Piršlys melagis visiškai nesugeba atlikti jam pavestų pareigų. Nerodo gero pavyzdžio — pats nebučiuoja net svočios ir neparuošė kaip reikiant jaunųjų—nevedė aiškinamojo darbo. Aiškinamojo darbo taip pat nesugebėjo vesti, kadangi pats nekėlė savo kvalifikacijų: nelankė piršlių melagių suvažiavimų bei kursų; pats neskaityt ir jauniems nedavė skaityti knygelių; neprenumeravo ir neskaityt savo organo „Piršlių melagystės“. Nerodo aktyvios veiklos savo kolūkyje, o apie tarpkolūkinį darbą nėra ką ir kalbėti. Savo kolūkyje per dvejus metus vos supiršo vieną porą ir ta, kaip sakant...

Už tai aš reikalauju piršliui-melagiui aukščiausios bausmės—pakarti. Tačiau tebūnie liaudies ir jaunųjų valia.

Liaudis nieko nelaukus ėmė vėl dainuoti:

Piršly, piršly, kalės liežuvi (2k),
Daug apvažiavai, visur melavai (2k).
Piršly, piršly, sakei razumnas (2k),
O pasirodėi tu visai durnas (2k).
Piršly, piršly, sakei razumnas (2k)—
Pamatei kolūki,
Sakei, kad rūkas (2k).
Piršly, piršly, sakei razumnas (2k),
Pamatei traktorių,
Sakei vargonai.
Piršly, piršly, ir t. t.
Pamatei kombainą,
Sakei, kur eini?
Piršly, piršly, ir t. t.
Pamatei karvėdes,
Sakei „čia gydo“ (2k).
Piršly, piršly, ir t. t.
Pamatei keltuvą,
Sakei lėktuvą (2k).
Piršly, piršly, ir t. t.
Pamatei statinę,
Sakei banginis (2k).
Piršly, piršly, ir t. t.
Pamatei avelę,
Sakei mergelę (2k).

Piršly, piršly, ir t. t.
Matei kukurūzus,
Sakei arbūzai (2k).

—Matai, piršly melagi, liaudis geriausiai žino visas tavo melagystes. Ji čia patikimiausias liudininkas, — tęsė kaltinamąją kalbą „prokuroras.“—Ei, sargybiniai!

Tuojau pasirodė sargybiniai, ginkluoti medine šake ir kačerga. Ant galvų užsidėję „neperkertamus“ šalms — pagavėles — ir apsijuosę šiaudininiais ryšiais. Drauge su jais atvyko ir „budelis“, galvą apsirišęs raudona pala, trumpomis kelnėmis, be marškinų ir su storais virve rankoje.

Virvę padavė „prokurorui“, kurią pastarasis užnėrė piršliui ant kaklo. Budelis ir sargybiniai, stovėdami kitoje stalo pusėje, iš visų jėgų ėmė tempti piršlį iš užstalės. Piršlys susiėmęs rankas, pusiau verkdamas ėmė prašyti pasigailėjimo.

—Svočiute, gelbėk! Domininkai, drauge mano, argi negerą žmonelę tau išpiršau? Užtark nors žodelį už mane. Matai, kad jau... pasižadau ateity būti darbštesnis. Skaitysiu ir knyges ir laikraštį, tik palikite mane gyvą.

Domas, „sugraudintas“ tokios savo draugo nelaimės, staiga apsikabino Verutę ir karštai pabučiavo.

—Valio! — staiga suriko visi vestuvinininkai.

Verutė, užsiplieskusi, kaip žarija, nūnė virvę piršliui nuo kaklo ir permetė per stalą ant sargybinių, o piršliui užkabino ant kaklo gražų raštuotą rankšluostį. Piršlys pabučiavo jai ranką, o paskui, bent į smilkinį, pliaukštelėjo ir svočią.

Kolūkio pirmininkas žvilgsniu ragino pripildyti taures, ruošė dirvą „Ilgiausiams Metams“.

Tuo tarpu dvi raudonskruostės merginos, susimerkę, nepastebimai išslinko pro mažasias duris sodo pusėn. Tačiau jas pastebėjo akylų Viršelio teta ir, prisivijusi, įkalbinėjimais ir net jėga sten-gėsi gražinti atgal.

—Nepykit, tetulyte, nepykit, — meiliai atsiprašinėjo Janė. — Mes greit apsisuksim ir vėl čia.

—Tai kur gi juodvi?, — griežtai paklausė teta.

—Taigi karvės. Jau Laukienė su Rasa gal savasias pasimelžė, — susirūpinusi skubiai šnekėjo Vida.

—Tik, žiūrėkit, sugrįžkit!

—Sugrįšim, sugrįšim, tetulyte. Juk mes pasiūkti dar norime. Jane, greičiau! matai, ir debesis kyla, — šuktelėjo jau iš tolo Vida.

Iš tikrųjų vakaruose ėjo vienas prieš kitą du galinai priešai: šviesa ir tamsa. Debesis, nusidažęs rausvai rusvu pavakario saulės atšvaitu, atrodo labai grėsmingai ir frontine savo dalimi ėmė uždengti saulę.

Brigadininkas Vaišnora, sušilęs ir atsegtu kaklu, skubėjo į Domo Viršelio vestuves. Kad bus sugiedota be jo „Ilgiausiu Metų“ — ne tai jaudino jį. Šienas! Taip, laukuose pussausis šienas. O jeigu ilgalaikis lietus?!

—Labas vakaras! — suriko garsiai, dar keldamas per sklenksti koją. —Prašau kuo skubiausiai visus į talką. Pabaigtuvės užtikrintos.

Vestuvinininkai sužiūro, tačiau ne visi sunrato brigadininko užuominą.

Tada Vaišnora vėl:

—Taigi šienas, tai visų mūsų šienas. Kiekvieno karvutei irgi reiks. O, matot, ištiesė ranką vakarų pusėn. Naktį tikrai lis.

Tokio raginimo užteko.

—Na, ką gi? Visi, tai visi,—pakildamas pirmas ir išplėsdamas rankas prieš Verutę prabilo jaunavedis.—Eisim, Verute?

O paskui kreipėsi į svečius ir piršlys: —Sugrėbsim šienelį, ir vėl čia, prašom ant pabaigtuvių.

Vyras metė švarkus, moteris, kurioms buvo arčiau, nubėgo persivilkinti ir pasiimti šakę ar grėblį, o kitos ir su išeiginėmis, dainuodamos bangavo į laukus.

Domas taip skraidė su greberka, kad net arklys buvo putotas. Verutė su kitomis moterimis, pasinėrdamos kvepiančio šieno bangose, didžiuliais glėbiais vilko ir krovė jį ant žaiginių. Ligi prie-

temų išsirikiavusių stirtų minia tik šaipėsi iš žaibais spaudančio debesio.

—Jeigu mes dirbtume visuomet taip, kaip šiandien, tai užtikrintai mūsų kolūkyje prasidėtų naujas gyvenimas, daug gražesnis už dabartinį, — patenkintas ir šluostydamas gerai išprakaitavusį kaklą (šaučiai padirbėjo ir jis), šnekėjo kolūkio pirmininkas.

Grėbiau šieną per visą dieną,—nuaidėjo sutartinė per laukus, pritariant griaustinio būgnams.

TIES NUKIRSTU UOSIU

Giliai mįslingi ir žili lyg pranašai, mums medžiai—broliai, giminės. Kodėl prieš juos dar taip dažnai mes kirvio imamės?

Vėl guli uosis—išlakus, skambus... Nudžiūso jo lapai lyg pailgos ašaros, ir jų ošimo nebebus žaliuosius atėities pavasariuos.

O jis galėjo šimtą metų gauti tarsi vargonai žemės vaisėse, jei ne skaudė ranka žmogaus, jo nesodinusio, nelaisčiusio...

Glaudžiu poeto širdimi pušyno gaismo pilnus sąsiuvinius, nes ryt gal vėją dirbtini jau ir miškus siūbuos plastmasinius.

V. Reimeris

TU SUSTOK!

Tu sustok, pagalvok ir palauk:

Žmogui duota nedaug—ir taip daug?

Rytą sveikinti saulę šypsniu,
Džiaugtis motinos veidu švelniu,
Dieną augti, subręst ir mylėt,
Dirbti, kurti, svajot, nugalėt,

Vakare džiaugtis vaisiais plūties,
Laukt ateinant žvaigždėtos nakties,

O paskui — pailsėt po darbų

Unksmėje ažuolų ir klevų,

Kur upokšniai, pakalnės, kalnai —
Amžinai, amžinai, amžinai...

Tu sustok, pagalvok ir palauk:

Žmogui duota nedaug—ir taip daug!

A. Venclova

SAULĖLYDIS PRIE JOROS

Saulė leidosi, leidosi

tolumoj,

Saulė, saulė! Man veidu esi

vienumoj.

Nepradink šėšėliuose —

neskubėk.

Slėpti vilnį išėjusią

neskubėk.

Mano mėlyną pasaką

atiduok.

Saulė, saulė! Pavasariu

pamokuok.

Vytautas Mačiūka

“Ir atkakli toji Kasperavičienė”

Ant plataus stalo gulėjo brėžinys su „Mikrorajonas D-18“. Grupė Statybos reikalų komiteto darbuotojų klausėsi projekto autorės Birutės Kasperavičienės aiškinimų.

—Iš kur čia atsirado balkonai? — staiga sunerimo vienas. — Juk tokių namų

galuose pagal tipinį projek-

to didelius rūsius produk-

tams laikyti. Viso to taip

pat nebuvo tipiniuose pa-

statų projektuose.

Kai ginčai baigėsi archi-

tektės naudai, kažkas pa-

sakė:

—Na, ir atkakli toji Kas-

peravičienė!!

Iš tiesų, atkaklumas —

vienas ryškiausių architek-

tarų seni pastatai. Todėl labai noriai ėmiausi šio darbo.

Tur būt, nė vienam architektui nepavyksta iki galo, iki mažiausių detalių įgyvendinti savo projekta. Iš-

kilo daug sunkumų ir Bi-

rutėi. Visu pirma naujame

mikrorajone ji negalėjo

projektuoti dvylikaukščių

namų, kurių projekta pa-

ruošė kitas gabus architek-

tas Bronius Krūminis. Ju

oamvba dėl ivairių kliūčių

dar nebuvo išsivinta. Archi-

tektės disnozicijoje liko

tik penki ir devyni aukš-

tu namai. Dėl medžiagų

trūkumo Birutė tik dalinai

galėjo panaudoti granito

faktūrą namų išorinei ap-

dailai.

Ir vis tik, nepaisant sun-

kumų, mikrorajonas buvo

sunrojektuotas. Kaip pr-

bai ėmė dvoti namai. Ne-

ramioi architektė dažnai

lankydavosi statybose. Kar-

tais ji grįždavo labai susi-

erzinusi. Statybininkai na-

darėdavo nemažai defektu.

Ir ką sunerastindavo.

Kartu su Vilniaus namų

statybos kombinato direk-

toriumi Š. Liubeckiu ji nuo-

lat rūpinosi darbu kokybe.

nerovveno net, atrodo, dėl

tokių smulkmenų kaip du-

ru spalva.

Šiandien žirmūnai, kaip

vilniečiai ėmė vadinti nau-

jaus mikrorajoną, jau ne

projekto, o realybė. Pa-

sierozėtiiais atvažiuoia tu-

ristai, ekskursijos. Dešim-

tvs kartu anie juos pasako-

io ir nuotraukas talpino

snanda. Praėjusiais metais

TSRS Architektu sąjunga

už šio mikrorajono projek-

ta premijavo Birutę ir jos

bendradarbius Antaną Pa-

nava ir Albina Vaičiūna.

Buvo pripažinta, kad mik-

rorajono projektas kompo-

ziciškai gerai išspręstas.

A. Brazaičio (ELTOS) nuotraukoje: kandidatai TSRS Vals-tybinei premijai (iš kairės) architektai B. Krūminis, B. Kasperavičienė ir inžinierius Š. Liubeckis.

tą balkonų nėra.

—Nėra,—patvirtino archi-

tektė. — Ten turėtų bū-

ti akla siena. Bet jūs pa-

galvokite: viena galinių

sienų atsukta tiesiai į Nė-

rį, kita — į pagrindinę gat-

vę. Tokios monotoniškos

sienos gadins mikrorajono

vaizdą. Be to, gyventojai

negalės gėrėtis upe. Balko-

nai būtinai reikalingi!

Bet juk tada reikės per-

projektuoti dalį butų,—su-

abejojo atsakingas darbuo-

tojas.

—Ir perprojektuosim.

Kasperavičienės projekte

buvo ir daugiau netikėtu-

mų. Kai kurios namų ji

sujungė galais, tarp jų pa-

darydama praėjimus. Vai-

kų darželiams užprojekta-

tės Birutės Kasperavičienės

bruožų. Tai buvo pastebėta

dar prieš keturiolika metų,

kai ji savarankiškai atliko

pirmąjį darbą — mikrorajono

prie Raudonosios Ar-

mijos prospekto projektą.

Gabiai ir išradingai archi-

tektėi dar 1957 metais bu-

vo patikėtos projekto vy-

riausiojo architekto parei-

tos, o dar po penkerių me-

tų, kada reikėjo suprojek-

tuoti mikrorajoną D-18 de-

šiniajame Neries krante,

Miestų statybos projekta-

vimo instituto vadovybė ne-

abejodama pavedė šį darbą

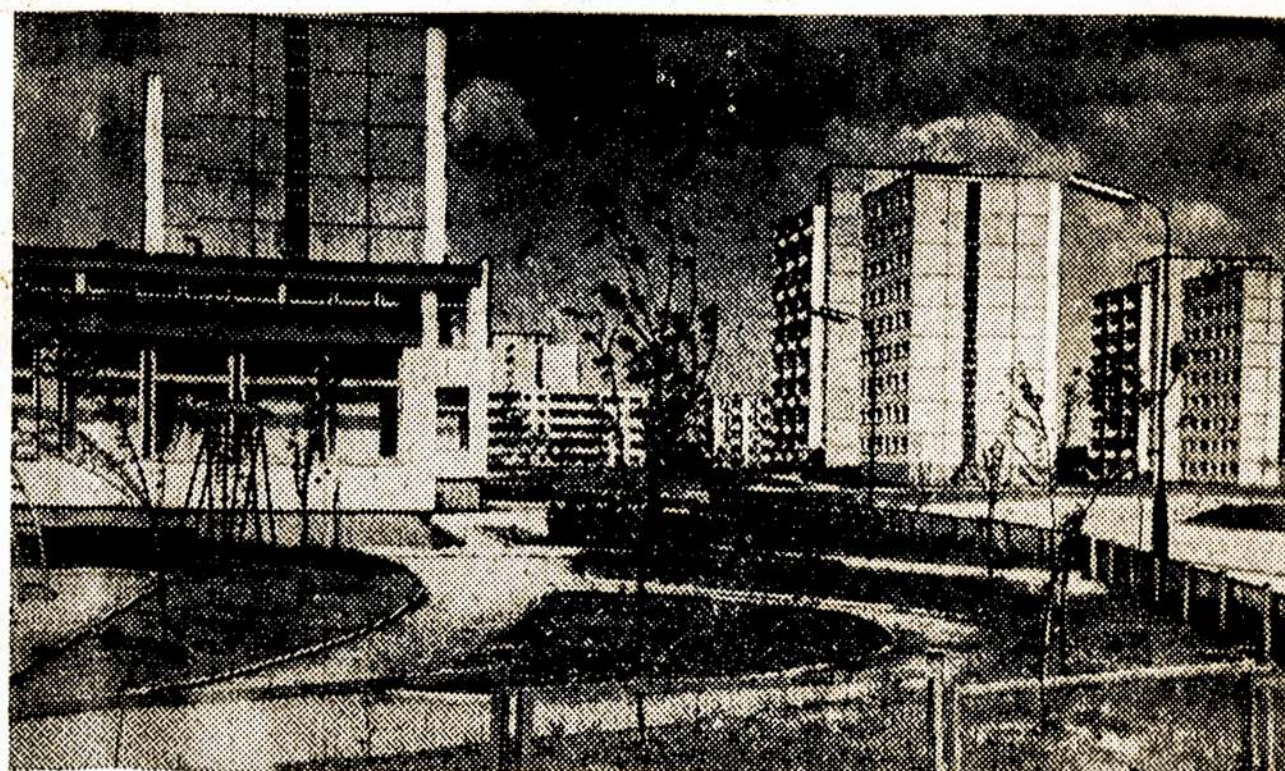
jai.

—Pirmą kartą gavau ga-

limybę projektuoti neužsta-

tytame plote, — prisimena

architektė. — Manęs ne-

A. Tumėno (ELTOS) nuotraukoje: žirmūnų rajono fragmentas.

racionaliai išdėstytos ap-
tarnavimo įstaigos, gana
aukšta čia pastatytų namų
kokybė ir t.t.

Siemet architektė, kaip
projekto autorė, kartu su
daugiaaukščių stambia-
plokštinių namų projektuo-
toju Broniu Krūminiu ir
Vilniaus namų statybos
kombinato direktoriumi Š.
Liubeckiu pristatyta TSRS
Valstybinei premijai gauti.

Jeigu jūs šiandien užei-
site į Miestų statybos projek-
tavimo instituto 418 kam-
barį, kur įsikūrusi Kaspe-
ravičienės vadovaujama
grupė, ant jos stalo pamaty-
site didelį, linijomis išmar-
gintą popieriaus lakštą.

„Snipiskio rajonas Vilni-
je“— byloja stambios rai-
dės. Dabar Birutė projek-
tuoja ištisą rajoną, esantį
abiejose Dzeržinskio gatvės
pusėse, kurį sudarys 6 mik-
rorajonai. Šioje mažiausiai

statybų paliejoje miesto
dalyje bus nugriauta apie
pusantro tūkstančio senų
medinių pastatų. Naujosios
statybos jau prasidėjo. Gie-

Visiems LLD nariams ir kuopų sekretoriams

Šiomis dienomis išsiuntinėjome visiems kuopų sekretoriams nominacijų blankas. Prašome sekretorių sušaukti susirinkimus ir gerai apkalbėjus nominuoti kandidatus į naują Centro Komitetą sekantiems dviem metams—1969 ir 1970.

Nominacijos tėsės nuo rugpjūčio 15 d. iki rugsėjo 25 d. Blankos turi būti sugrąžintos į Centrą ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.

Kaip jau buvo rašyta, nominacijas atidėjome iš liepos mėnesio į rugpjūčio-rugsėjo dėlei dviejų priežasčių. Viena, kad Centro sekretorė buvo išvykusi į T. Lietuvą, o kita, kad vasaros laikui ne visur laikomi kuopų meetingai.

Tikimės, kad nominacijose dalyvaus geras skaičius narių.

LLD CENTRO KOMITETAS:
Katrina Petrikienė, Pirmininkė
Jonas Gasiūnas, Vicepirmininkas
Ieva Mizarienė, Sekretorė
Povilas Venta, Išdininkas
Jonas Grybas, Išdo globėjas
Pranas Buknys, Išdo globėjas
Antanas Bimba,

“Šviesos” Redaktorius

Yucaipa, California

Apie mūsų draugus

Pradžioje liepos mėnesio buvom pakviesti į svečius pas mūsų senus pažįstamus detroitiečius Petrą ir Elenutę Zline-Zilinskus Pomona, Calif. Apart mūsų buvo pora ir kitų šeimų. Nuvykę tikrai džiaugėmės turėdami tokius draugus, kaip Petras ir Elenutė. Draugiški, malonūs ir mus visus puikiai pavaišino. Malonu buvo keletą valandų viešėti tokioje puikioje jų rezidencijoje.

Petras pilnas įdomios kalbos, tad neįėjau, kaip valandos greit prasleka. O Elenutė — energinga ir sumani šeimininkė, viskas gražiai stuboje sutvarkyta. Moka puikiai svečius traktuoti.

Gaila, kad draugai Zline tolokai gyvena nuo Yucaipos. Jie mums būtų labai reikalingi prie veikimo. Aičiu draugams už pakvietimą pas save ir už geras vaišes.

Dar neseniai teko važiuoti pro šalį Rodando Beach. Atsiminė, kad ten netoli gyvena Anna ir Ignas Ievanai, tai taip netikėtai ir sustojom juos aplankyti. Daugeliui yra žinoma, Levana gyvena ant kranto jūros Redando Beach. Kas pas juos užėina, visuomet būna puikiai priimti. Taip buvo ir su mumis, turėjom net ant nakvynės pasilikti ir buvom gerai pavaišinti.

Idomu tai, kad suradom puikų lietuvių restoraną ant kranto jūros. Ten galima pasirinkti įvairių jūrinių valgių. Jie ten mus puikiai patraukė. Linksmi praleidom pokalbius.

Dar verta pažymėti ir tai, kad draugai Levana neseniai atžymėjo 55 metų savo vedybinio gyvenimo jubiliejų ir sykiu Igno Levano 80-ąjį gimtadienį. Džiaugėsi, kad jų šeima juos gerai traktuoja, ir vieni kitus dažnai aplanko. Anna, kaip visados, energinga ir linksmam namų šeimininkė, taipgi laisvu laiku mokosi dainuoti ir skambina pianinu.

Levanai savo 55 m. jubilėjaus proga paaukojo stambią sumą pinigų “Vilniai.” Jie taipgi pasižadėjo visa širdimi remti darbininkų spaudą ir darbininkų organizacijas.

Liūdnas prisiminimas
Rugpjūčio 1 d. suėjo dveji metai, kai netekom darbi-

ninkų spaudos rėmėjo ir organizacijų nario Jono Žeko. Jis mirė 1966 m. rugpj. 1 d. Didelė dėka jam, kad nepamiršo palikti savo turto testamentu ir paskirti dalį turto visuomeniniams reikalams. Viena dalis jo turto, palikta LLD kuopai, jau yra išaukota 14-ai skirtingų visuomeninių įstaigų. Už tokį turto palikimą velioniui Jonui Žekui tenka amžina garbė ir prisiminimas.

Antras nuoširdus spaudos rėmėjas — Jonas Marks-Markevičius, labai daug auکوjes ir buvęs pažangiųjų organizacijų nariu iki mirties. Labai gaila, kad mes yucaipiečiai netekom dviejų gerų narių ir visuomeninių reikalų rėmėjų.

Alvinas

Scranton, Pa.

Susitaręs su draugais Rauduvėmis iš Pittstono, nusprendžiau vykti su jais į binghamtoniečių rengiamą pikniką. Dar pasivadinome draugė Truikienę ir taip visi keturi patraukėme Binghamtono linkui. Kadangi kelias yra geras, tai nė nepasijutome, kaip atsidūrėme netoli pikniko vietos. Bet kadangi dar niekad nebuvome buvę toje vietoje, tai ir nurodymai, tilpę “Laisvėje”, nedaug mums gelbėjo. Rauduvės, pamatę porą “State truperių”, nuėjo pas juos pasiteirauti, bet tie pasisakė, kad ir jie tokių vietos nežino. Bet tuo laiku pro šalį vyko į pikniką draugas Pagiegala ir jo viena “pasažierka” pastebėjo Rauduves, šnekantis su truperiais ir manydami, kad jie “papuolė bėdon”, pasiteiravo kamė dalykas? Išsiaiškinus, Pagiegalai liepė paskui juos važiuoti, nes ir jie važiuojo į tą patį pikniką. Taip mums ir pasisekė kaip “aklai vištai surasti grūdą.” Dar turiu pridurti, kad ir draugas Mankauskas savo mašinoje sekė pasikui mus su savo keturiomis draugėmis iš Wilkes-Barre, Pa. Taip mes devynios prisidėjome prie binghamtoniečių būrelio.

Tikrai buvo malonu pasimatyti su draugais ir draugėmis, kurių daugumą neteko matyti jau per daugelį metų. Labai malonu, kad dar binghamtoniečiai gali suburti gražų skaičių savo žmonių, kuomet scrantoniečiai ir Wilkes-Barre liek-

draugai ir draugės jau negali to padaryti. Jų gretos taip praretėjo, kad liko tik po keletą kiekviename mieste. Prie to, ir likusieji jau sunegalėjo. Dėlei netvirtos sveikatos ir draugas Klevinskas negalėjo vykti.

Smulkmeniškai apie pikniką nerašysiu, nes manau, kad vietiniai tai padarys. Aš tik norėjau išsireikšti, kad labai maloniai praleidome laiką besikalbant ir besivažiniant. Teko ilgokai pasikalbėti su Žolynu, su kuriuo susipažinau Scrantone apie 1916 metus. Daug ko turėjome vienas kitam papasakoti apie virš pusamžio pergyventą laiką, kuomet A. Žolynas neilgai gyvenęs Scrantone, persikėlė į Binghamtoną ir iki šiol gyvena jo apylinkėje.

Tad šiuo metu noriu padėkoti draugams Rauduvėms už nuvežimą ir už malonias praleistą laiką gražiam parke ir mielų draugų būrelyje.

K. Genys

Haverhill, Mass.

Laikas greitai bėga. Jau trumpas laikas ligi Worcesterio pikniko.

Tai mes lawrenciečiai ir haverhilliečiai pranešame visiems, kad mes užsakėm didelį busą ir su pasididžiumu pranešam, kad pasisėks jį pripildyti, nes gal jau bus paskutinis piknikas šią vasarą “Laisvės” ir apšviestos tikslui.

Jau žinoma, kad Worcesterio draugai moka surengti kuo puikiausius piknikus.

Dar turime priminti, kad jeigu kurie norėtųmet važiuoti, tai dar vietos rasti, tik malonėkite pranešti komisijai: Lawrence'ui J. Kodis, A. Kodienė, o Haverhillyje M. Kazlauskienė ir A. Račkauskienė.

Piknikas įvyks rugpjūčio (Aug.) 18 d.

Busas išeis 12 val. nuo Brook St., Lawrence'ui.

W. R.

Chester, Pa.

Vietos spauda rašo, kad prasidėjo darbas paruošti planus statybai tilto per Delaware upę. Siekiama įjungti visos apylinkės kelius į nr. 95-ąjį kelią, kuris ne per seniai užbaigtas. Eina per vidurį miesto. Kelias link upės prasidės nuo 95-ojo, suksis į Flower gatvę.

Tiltas prasidės nuo 9 gatvės ir eis tiesiai per plačią Delaware upę ir įsijungs į nr. 322 kelią.

Rašoma, kad platins nr. 291 kelią, kuris eina pro lietuvių svetainę, kalbama, kad gal kludys net dalį klubo žemės, gal ir dalį namo nugriauš. Jau dabar yra rašoma, kad daugeliui žmonių reikės susirasti naujus namelius ir užmokėti daug aukštesnes kainas, nes seniau buvo gana pigiai pirkti.

Rašoma, tilto darbas prasidės ateinančiais metais, jeigu viskas bus jau paruošta. Darbus baigus, naujas tiltas sujungs Chesterį su New Jersey valstija.

A. Lipčius

Galvokime, planuokime ir duokime “Laisvės” administracijai patarimų, kaip sėkmingiau pravesti vėjų gamy-
muo “Laisvei” naujų skaityt-

St. Petersburg, Fla.

Nemalonumai

Šiomis dienomis mirė Nickolas Jasudowicz Johnson, paliko žmoną Margaretą, tris sūnus su šeimomis, seserį ir kitas gimines. Gimęs New Haven, Conn., ilgus metus gyveno ir dirbo Detroit, Mich. Prieš keturis metus atsikėlęs į šį miestą. Užuojauta žmonai ir visai šeimai.

N. Johnson buvo LLD 45 kuopos narys, draugiškas žmogus.

Taipgi kuopos narys Jonas Šermukšnis sirguliuoja, buvo paduotas į ligoninę. Linkimė greitos sveikatos.

Dainos mylėtojų grupės mokytoja Adelė Pakalniškie, turėjusi savo gyvenime visą eilę nesmagumų, išvyko praleisti atostogas pas švogerką į Čikagą, vėliau žada pasiekti Spring Valley, Calif., tenai pasimatyti su mirusio brolio Vytauto žmona Natalija ir su kitais.

Labai retai kam tenka pernešti tiek daug širdies skausmų, kaip Adelė Pakalniškie, sykiu ir jos motinai. Jau virš du metai, kai mirė jos mylimas gyvenimo draugas Pranas Pakalniškis, šiais metais mirė švogeri Nickis Čikagoje, diuolį busą ir su pasididžiumu pranešam, kad pasisėks jį pripildyti, nes gal jau bus paskutinis piknikas šią vasarą “Laisvės” ir apšviestos tikslui.

Adelė svajojo padirbėti keletą metų, tada atsipalaidoti nuo darbo, nes ji prie vieno ir to paties darbdavio išdirbo suvirš 30 metų laiko, tad manė, kad bus laikas pailsėti.

V. J. V.

Amatininkai, pajieškodami darbų, praneškite per Laisvę ir gausite pasiūlymų. Kaina už paskelbimą žema.

PHILADELPHIA, P.A.

Tai ir nebesulaukė Lietuvos “išlaisvinimo”

Atsitiktinai klausiaus lietuviškos radijo valandėlės kalbų. Nustebau išgirdęs taip jau garbinančią reklamą mirusiam K. Petkūnui. Paprastai apie mirusius, kad ir už pinigus, daug nekalbama. Pažinojau K. Petkūną kaip tykų rimtą lietuvių kriaucių ir muzikantą. Jis niekuomet nesigincidavo dėl politikos ar religijos. Jis priklausė šaprono vadovaujama muzikantų grupei. Grodavo klubuose, vestuvėse ir veik visuose pažangiųjų parengimuose. Žmonės buvo mylėjo. K. Petkūnas juos nevedęs, gyveno neiškaštingai. Negirtaudavo, ne rūkydavo, buvo taupus.

Bet štai dipukų radijo komentatorius taip jį išaukštino, išgarbino, kad rodosi danguje jis sėdės šalimais pono Antano Smetonos. Ir už ką taip? Ogi senelis K. Petkūnas, gyvendamas 82-
rus metus, davęs “vaduotojams” ir jų bendruomenėms laikraštukui net \$22 šimtus dolerių.

Senelis, kuris nieko nežinojo nei apie ponišką “laisvą” ar dabar “pavergtą” Lietuvą, prikaltas “vaduotojų” prieš savo mirtį, sugalvojo “išlaisvinti” Lietuvą už du tūkstančius ir dar du šimtus dolerių.

Jau 25 metai, kaip “vadavimo” raketos vedamas, o “išvadutos” (išlaisvintos) nėra nei trupinėlio!

Su mirusių palikimais, testamentais, taipgi didelę apgavystę. Smetoniniai peniukšliai (konsulai) nieko bendro neturi su Tarybine Lietuva ir pinigų persiuntimu. Bet melagingai įkalbinėja žmonėms, kad tik jų “ambasadoriai” gali surasti gimines ir pasiūsti paliki-

mus. Man gerai žinomas K. S. kadaise sukūrė dipukų kišką testamentą: 12 tūkstančių skiriu savo broliui ir seserei gyvenantiems Lietuvoje. Bet kol Stalino valdžia bus Lietuvoje, tai mano Administratorius neturi ten siūsti pinigų.

Gaila žmonių, kuriuos stambiai apgauna. Daug apgavysčių pas mus legalistikos.

Južintiškis

Rochester, N. Y.

Mirė Jurgis Švedas

Liepos 28 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė Jurgis Švedas. Liūdesyje paliko mylimą žmoną Anelę Švedienę, dukterį, žentą, penkis anūkus Bartulas ir daug giminių ir draugų.

Gimęs Vilniuje, Dubučių parapijoje. Atvažiavęs į šią šalį kurį laiką gyveno Bostono apylinkėje.

Atvykęs į Rochesterį pirmiausia prisirašė prie Gedimino draugijos ir daug darbavosi jos gerovei. Yra buvęs pirmininku, finansų raštininku, išdininku, manadžeriu. Visose pareigose dirbo kiek sveikata leido ir su visais gražiai sugyveno.

Buvo ilgametis “Laisvės” skaitytojas ir rėmėjas. Pridarė Sūsių ir Dukterų draugijai ir vyrų Piličių klubui.

Apie trejus pastaruosius metus velionis sirgo, mažai kur galėjo išeiti.

Šermenys įvyko laidotuvių direktoriaus Jono Markūno šermeninėje; buvo daug lankytojų ir palydovų, taipgi daug gėlių; palaidotas su bažnytinėmis apeigomis. Palydovai buvo pakviesti į Gedimino salę ir gerai pa-

Waterbury, Conn.

Pietūs rugpjūčio 18 d.

Lietuvių Literatūros Draugijos 28 kp. nariai rengiasi prie parengimo, kuris yra rengiamas parėmimui progresyvės spaudos.

Parengimas įvyks rugpjūčio 18 d. J. ir K. Vaitonių sodyboje, 25 Roosevelt Dr., Waterbury.

Pietūs bus duodami 1 val. už labai prieinamą kainą.

Tikėtai yra platinami ir gaspadinės jau daro planus, kaip geriausiai paruošti pietus, kad nebūtų jokių trūkumų ir kad valgiai būtų tinkamai pagaminti, kad visi dalyviai būtų pasitenkinę.

Tikimės turėti žmonių iš visos Waterburio apylinkės ir kitų artimų miestų. Taipgi bus žmonių iš Norwood, Mass., ir iš Brooklyn, N. Y., draugai ketina atvykti ir dalyvauti su mumis.

Draugai, dėkime visas pastangas, platinkime parengimo tikėtus ir pagelbėkime rengimo komisijai, kad parengimas būtų pasekmingas, nes mūsų spaudai parama yra labai reikalinga. Kurie dar neturite įsigyti tikiety, tai galite gauti pas M. Svinkūniene, Klem. Jenkeliūniene, J. Vaitonį ir W. Jokubonį.

J. ir K. Vaitonių vieta yra labai tinkama tokiam parengimui. Daug vietos ir visi gali praleisti laiką laisvai ir smagiai.

Mes, komisija, kviečiame visus ir visas atsilankyti į šį parengimą ir jį paremti, o mes stengsimės visus tinkamai pavaišinti.

M. Svinkūniene

Įsėkis, Jurguti! O draugei Aneliukei linkime iš-tvermės šiomis liūdesio valandomis.

L. Bekešienė

WORCESTER, MASS.

"LAISVĖS" PIKNIKAS

RENGIA LLD 11-ta KUOPA

Sekmadienį, Rugpjūčio 18-tą dieną

OLYMPIA PARK, QUINSIGAMOND AVENUE
SHREWSBURY, MASS.

Aido Choras, vadovybėje Jono Dirvelio

Meninę programą pildys LAISVĖS CHORAS iš Hartford, Conn., vadovybėje WILMA HOLLIS, taipgi ir vietinis AIDO CHORAS

Laikraščio “Laisvės” kolektyvą atstovaus IEVA MIZARIENĖ, neseniai grįžusi iš Lietuvos.

Kviečiame pažangios spaudos rėmėjus dalyvauti, atsiveskite ir savo kaimynus

LINKSMAI LAIKĄ PRALEISTI.

BUS SKANIŲ VALGIŲ IR ĮSIGERIMŲ PAGAL JŪSŲ SKONI.

Nashua, N. H.

Po ilgos ligos ligoninėje, vėpos 29 d. mirė Monika Veckienė (Mizaraitė). Li-ko nuliūdime trys dukros—Monika Tamulionienė, Phyllis Monienė, gyvenančios Nashua, ir Julija Gioseff, gyvenanti Lawrence, Mass.; jų vyrai, vaikai ir daugiau giminių.

Monika buvo Rojaus Mizaros pus-seserė, jie buvo brolių vaikai. Ji atvyko Nashua iš Savilionų kaimo apie tą pat laiką kaip ir Rojus. Ten iškėję už Leono Veckio iš Gudelių kaimo, Liškiavos apylinkės, kuris mirė prieš kelis metus. Ten jie ir išgyveno visą savo JAV gyvenimą, versdamiesi iš ūkio (farmos).

Veckiai visą laiką buvo "Laisvės" skaitytojai. Monika iki mirties skaitė "Laisvę" ir buvo LDS narė. Kada nors pirmiau, jie abu buvo LLD nariai.

Monika palaidota Našvės Lietuvių kapuose, kur gulio vyrai ir jo brolis Andrius Veckys.

Monikos brolis, Bernasius Mizara, mirė Marcinonyse spalio 23 d. praėjusiais metais. Bernasius buvo partizanas karo metu, kovojęs prieš banditus.

Prisimenu pirmą susitikimą su Monika ir jos šeima. Tai buvo lapkričio mėn. 1940 metais. Mes tik buvome vedę su Rojumi ir vyko į pas jo gimines. Tai buvo lyg mūsų "honeymoon". Nuo to laiko aš su Monika ir jos šeima palaikiau labai tampačius ryšius. Dažnai užsukdavome į Našvę su Rojumi, kada vykdavome organizacijų reikalais į Naująją Angliją.

Išsikis ramiai, miegoji Monika, žemėlėje tos šalies, kur išgyvenai apie 55 metus.

Ieva Mizarienė

Chicago, Ill.

"Vilnius" piknikui artėjant

Manau, ne tik čikagiečiai jau galvoja ir laukia rugpiūčio 18 d., kada įvyks didelis ir įdomus dienraščio "Vilnius" išvažiavimas ir vilniečių susibūrimas. Galvoja ir laukia ir kitų miestų, kaip tai: Wisconsin, Kalifornijos, Floridos, Pensilvanijos ir kitų valstijų gerieji "Vilnius" skaitytojai, simpatizatoriai ir veikėjai.

Ta iškyla bus žaliuojančiame ažuolyne, vadinamame Santa Fe Park, kdr daug erdves ir patogumų, bent keli paviljonai su gražiais bufetais.

Kaip įstabu, kuomet matai ir girdi per garsiakalbį, ta iš vienos tai iš kitos vietos atvyko linksmų, pasižymėjusių draugų bei draugių. Kiek tų naujų ir senų pažinčių ir malonių kalbų ir kalbėlių, ir pasididžiavimų.

Mes, vilniečiai, gyvuojame, nenuleidžiame rankų; mūsų kilni idėja plečiasi ir mes žygiujame su visų šalių ir tautų žmonija vis pirmyn ir pirmyn. Tad atvykime visi ir visos į vilniečių didžiąją iškilmę.

Koresp.

Iš anksto galvokime, kaip kuo sėkmingiausiai praveisti šį gėdėnį Laisvės vėjų gavimus naujų skaitytojų.

Apie smurtą ir gengsterizmą Jungtinėse Valstijose

Tas faktas, kad Los Angelese pačiame rinkiminės kampanijos įkarštyje buvo nužudytas senatorius Robertas Kennedy, norėjęs iškelti savo kandidatūrą į prezidento postą, privertė viso pasaulio žmones atidžiau pasisiūreiti į didžiausios kapitalistinės valstybės tvarką ir papročius, moralinę vėidą. Visur žmonės klausia: kodėl Jungtinėse Valstijose taip dažnai daromi politiniai nusikaltimai? Juk prieš Los Angeles tragediją buvo nužudytas prezidentas John F. Kennedy, žinomas negrų lyderis Martin Luther King, daugelis vietinių pilietinių teisių sąjūdžio vadovų ir aktyvistų.

Atsakymai į šį klausimą yra įvairūs. Pavydžiui, norime kaip liudininkę pasitelkti Amerikos istoriją —

indėnų naikinimą, negrų engimą, "JAV istorija prasidėjo nuo negrų pavergimo ir kupina smurto ir teisės pamynimo pavyzdžių įvairiose gyvenimo srityse", — sako A. Shlezinger, žinomas amerikiečių istorikas. "Jungtinės Valstijos, — sako jis, — tai smurto šalys, smurto instinktas yra įaugęs į mūsų tautos kraują".

"Siaubinga smurto propaganda Amerikos literatūroje, per televiziją ir kiną, — sako laikraščio "New York Times" apžvalgininkas J. Reston, — pateikia puikią šiuolaikinę neišikių ir kraupių nusikaltimų galeriją..."

Statistika patvirtina, kad Amerikoje žmogžudysčių padaroma dešimtis kartų daugiau, negu bet kurioje kitoje šalyje. 1967 metais Jungtinėse Amerikos Valstijose buvo 12,230 žmogžudysčių, jų tarpe — 6,500 žmogžudysčių su šaunumuojančiu ginklu.

Cia taip pat pabrėžiama, kad šalyje plačiai ir laisvai parduvinėjami ginklai. Ši prekyba laikoma įprastiniu pelningu bizniu. O pelnas — visų svarbiausias. Gausybė mėginimų įvesti kontrolę ginklų prekybai sužlugdydavo įtakingi fabrikantai ir komersantai, kurie suinteresuoti šiuo bizniu.

Dar 1938 metais visuomenės apklausa parodė, jog 84 procentai amerikiečių reikalauja kontroliuoti ginklų prekybą. Praėjo 30 metų, o tokio įstatymo iki šiol dar nėra. Prazidentas Johnsonas konstatuoja, kad šaunumąjį ginklą Jungtinėse Valstijose galima nusipirkti taip pat laisvai, kaip, sakysime, cigarečių.

"Visas pasaulis, — rašo

Amerikos feljetonistas Art Buchwald, — i Jungtinės Amerikos Valstijas turi žiūrėti kaip į milžiniškus bepročių namus, kur valdžia yra užgrobė bepročiai..."

Be abejo, i nusikaltimus, tame tarpe i taip plačiai Jungtinėse Amerikos Valstijose paplitusį politinį gengsterizmą, negalime žiūrėti izoliuotai, neatsižvelgiant i šalyje viešpatuojančią visuomeninę sistemą, i jos svarbiausias ydas — žiaurų išnaudojimą, pelno vaikymosi kultą, rasizekonominę monopolijų priešpauą.

Smurto ir nusikaltimų atmosferą Jungtinėse Amerikos Valstijose labai skatina Amerikos imperializmo siautėjimas už savo šalies ribų, ypač agresyvus karas prieš Vietnamo liaudį.

I. Lapickis

Hartford, Conn.

Laisvės choristai po pamokų ilgai dainavo "Ilgiausių metų" Mrs. Karvelienei ir Mrs. Lukštienei. Visus skaniai pavaišino gėrimu, o Mrs. Karvelienė ir lietuvišką didelį ir skanų sūrį kur ten gavus padėjo ant stalo. Ilgiausių metų linkiu abiem.

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiomet Worcesteriečiai rengia gražų ir su gražia programa išvažiavimą rugpiūčio 18 d. Olimpia Parke. Mes, hartfordiečiai, važiuosime dideliu busu, kurį Laisvės Choras jau nusamdė. Išvažiuosime 12:30 popiet. Visus kviečiame važiuoti su mumis ir turėti gerą laiką su Massachusetts pažįstamais. Vietas užsisakykite pas L. Zemaitytę arba pas bet kurį choro narį. Kaina prieinama. Tai visi i svečius pas worcesteriečius!

V. K.

Renkami atsiminimai apie P. Cvirką

1969 m. minėjime įžymaus lietuvių tarybinio rašytojo Petro Cvirkos šešiasdešimtąsias gimimo metines. "Vagos" leidykla šiai sukakčiai pažymėti numato išleisti stambią atsiminimų knygą apie Petrą Cvirką. Rašytoją visuomenininką pažinojo, su juo bendravo daug žmonių, todėl neįmanoma visų paprašyti asmeniška parašyti atsiminimų. Asmenis, galinčius pasakoti apie P. Cvirką, turinčius laisvą ar ikonografinės medžiagos (fotografijų, dailės darbų ir kt.), leidykla prašo viską siųsti šiuo adresu: Vilnius, Lenino pr. 50. Leidykla "Vaga".

PIKNIKAS-PIETUS

Rengia LLD 28 kuopa

Sekmadienį, Rugpiūčio 18 d.

Gėram tikslui — spaudos naudai

VAITONIŲ SODYBOJE

25 Roosevelt Drive Waterbury, Conn.

Pietūs bus duodami 1 valandą. Kaina prieinama.

Piknike dalyvaus "Laisvės" redaktorius Jonas Gasiūnas ir Administratorė Lilija Kavallauskaitė. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti. Linksmi praleisite dieną.

Skauda galvą; ką daryti?

Suskaudus galvai, kažkodėl ieškome tablečių, bet visai pamirštame, kad galvos skausmai nėra koks atskiras susirgimas. Dažniausiai galvos skausmai atsiranda dėl kokių nors sutrikimų ar susirgimų: skrandžio, žarnyno, kepenų, padidinto kraujospūdžio, smegenų sklerozės, nervinio įtempimo, nuovargio ir kt.

Galvos skausmus reikia pradėti gydyti ne tabletėmis. Kartais užtenka tik pasivaikščioti gryname ore, ypač po darbo prirūkytame kambaryje, gerai išvėdinti kambarį, pailsėti, pakankamai išsimiegoti, sutvarkyti darbo, poilsio ir mitybos režimą, ir skausmai praena. Bet jeigu ir toliau galvos skausmai dažnai kartojasi, būtina kreiptis į gydytoją ir gydyti pagrindinį susirgimą. Tik tada praeis ir galvos skausmai.

Vartojant vaistus be gydytojo nurodymų, pačiam gydantis, organizmas neretai įsijautrina, išsivysto alerginiai susirgimai. Ypač tai reikia prisiminti sergantiems egzema, dilgeline, astma, astmatiniu bronchitu, reumatu, kepenų, skrandžio ligomis. Ypač turi būti atsargios nėščios moterys ir be gydytojo paskyrimo nevertoti jokių vaistų.

Jeigu, geriant vaistus, atsiranda odos niežėjimas, patais, taip ir šiomet Worcesteriečiai rengia gražų ir su gražia programa išvažiavimą rugpiūčio 18 d. Olimpia Parke. Mes, hartfordiečiai, važiuosime dideliu busu, kurį Laisvės Choras jau nusamdė. Išvažiuosime 12:30 popiet. Visus kviečiame važiuoti su mumis ir turėti gerą laiką su Massachusetts pažįstamais. Vietas užsisakykite pas L. Zemaitytę arba pas bet kurį choro narį. Kaina prieinama. Tai visi i svečius pas worcesteriečius!

Ir ledynai, ir džiunglės...

(Kauno zoologijos sodui — 30 metų.

Kaunas. — Laivą užgriuvo vandens kalnas. Kai banga nusirito, ant denio žvejai išvydo nelauktus svečius. Bet sugauti pavyko tik vieną. Taip i Kauną atkeliavo jauniausias zoologijos sodo gyventojas — jūreivis pilskasis grifas.

Kauno zoologijos sodas — didelio floros ir faunos žinovų profesoriaus Tado Ivanausko, mūsų medžiotojų ir žvejų dovana respublikos gyventojams. Pirmieji žvečiai ir paukščiai i sodą atkeliavo panašiai kaip ir jūreivių padovanotas jūros liūtas. 1938 metų vasarą vaizdinguose Ažuolyno slėniuose zoologijos sodas sutiko pirmuosius lankytojus.

Ilgos eilės mašinų, būriai moksleivių, kolūkiečių, darbininkų. Karštas darbymeitis.

— Pasitajko dienų, kai sodą aplanko šimtas ir daugiau ekskursijų. 1967 metais čia pabuvojo apie 345 tūkstančius lankytojų — pasakoja zoologijos sodo direktorius A. Andriuskevicius.

Yra čia ko pasižiūrėti. Kiekviename žingsnyje lankytojų laukia sturprizai. Valiukiškai baseine pliuskenai speigiračiod gyvenčiai ruoniai ir baltosios meškos, o šalimais — karstosios Afrikos, Indijos džunglių egzotiškieji plėšrūnai liūtai, tigras, panterės. Dabar Kauno zoologijos

Pakartotinai tokių vaistų be gydytojo visiška negalima gerti.

Tabletės nuo galvos skausmų, kurias moterys mėgsta vartoti, savo sudėtyje, be kitų medžiagų, paprastai turi piramidono, fenacetino bei aspirino. Dažnai vartojant tas tabletes, atsiranda odos išbėrimas, panašus i tymų ar skarlatinos išbėrimą, dilgelinę, taškinę kraujodemelę, odos uždegimas, burnos gleivinių pakitimai, pūslės, mazginės blauzdu odos uždegimas bei fiksuotos raudonos ar pigmentinės odos dėmės. Fiksuotos odos dėmės laikosi gana ilgai. Užtenka pakartotinai priimti vieną ar dalį tablečių, ir pranykusios dėmės gali vėl atsirasti. Fiksuotos odos dėmės dažniausiai atsiranda, vartojant piramidoną, sulfanilamidus ir streptocidą.

Pašalinis vaistų veikimas kartais gali būti labai neįžymus. Tačiau kartais būna labai sunkios komplikacijos, net mirtis. Todėl jeigu atsiranda kokių nors vaistų pašalinis veikimas, padidintas jautrumas, apie tai būtina reikia pranešti gydytojui. Todėl suteikime pirmenybę higieniškam gyvenimo būdui, poilsiui, sportui, grynam orui ir saulei. Daugiau ir rūpestingiau saugokime ir grūdiname savo organizmą, kol jis dar sveikas. Ir kuo mažiau gydykimės pačios, mažiau vartokime vaistų, taip pat ir įvairių tablečių nuo galvos skaudėjimų.

Gydytoja
S. Ražanskienė-Miškinytė
("Tar. moteris")

sode yra didžiausia pasaulyje sniegiųjų leopardų (ibrisų) grupė. Mūsų sodas vienintelis pasaulyje, kur nelaisvėje viešiasis šie baltieji išvydo nelauktus svečius. Bet sugauti pavyko tik vieną. Taip i Kauną atkeliavo jauniausias zoologijos sodo gyventojas — jūreivis pilskasis grifas.

Kauno zoologijos sodas — didelio floros ir faunos žinovų profesoriaus Tado Ivanausko, mūsų medžiotojų ir žvejų dovana respublikos gyventojams. Pirmieji žvečiai ir paukščiai i sodą atkeliavo panašiai kaip ir jūreivių padovanotas jūros liūtas. 1938 metų vasarą vaizdinguose Ažuolyno slėniuose zoologijos sodas sutiko pirmuosius lankytojus.

Ilgos eilės mašinų, būriai moksleivių, kolūkiečių, darbininkų. Karštas darbymeitis.

— Pasitajko dienų, kai sodą aplanko šimtas ir daugiau ekskursijų. 1967 metais čia pabuvojo apie 345 tūkstančius lankytojų — pasakoja zoologijos sodo direktorius A. Andriuskevicius.

Yra čia ko pasižiūrėti. Kiekviename žingsnyje lankytojų laukia sturprizai. Valiukiškai baseine pliuskenai speigiračiod gyvenčiai ruoniai ir baltosios meškos, o šalimais — karstosios Afrikos, Indijos džunglių egzotiškieji plėšrūnai liūtai, tigras, panterės. Dabar Kauno zoologijos

Komitetas stengiasi sutvarkyti visus reikalus su pardavimu ir finansais. Bet daug priklausys ir nuo šėrininkų. Kuo greičiau šėrus prisiųs, tuo greičiau bus darbas užbaigtas, ir kiekvienas gaus savo priklausančią dalį nuo šėro. Šėrus siųskite sekretoriaus adresu:

Aug. Veckys, 11 Altamont St., Haverhill, Mass. 01830

Help Wanted Female

EXPERIENCED OPERATORS Wanted. Good conditions. Hi earnings. Pleasant surroundings. Steady work.

LESLIE FASHIONS
132 Maffett St., Plains, Pa.
717-822-3506 (55-61)

NURSES & AIDES

RNS and LCPNS. Paid vacation, sick time, holidays. Blue Cross & Blue Shield. Apply Township Manor Convalescent Nursing Center, 265 Township Line Rd., Elkins, Pa., ES 9-2700. (58-61)

Help Wanted Male

AUTO Mechanics, truck work, clean mod. shop. Health & welfare, hospitalization & non contributory retirement, paid vac. & holidays. Union shop. Good working conds. Contact Mr. Joe Shore. International Harvester Co., 4298 Macalester St., DA 9-0400. An equal opportunity employer. (59-61)

ROLL TURNER

Must be familiar with Bar Mill producing Angles, Rounds and Re-Bars. Reply to MILTON MANUFACTURING COMPANY P. O. Box 429 Milton, Pa. 17847 State Experience, Etc. An Equal Opportunity Employer. (51-62)

MEN. Rebuilding construction equipment general shop work, good hours and benefits. Steady work, opportunity to learn business. Equipment Corp. of America, Clifton Heights, Madison 6-2200. Call between 9-5. (59-61)

AUTO MECHANIC

Experienced. Married. Steady work. Knowledge of foreign cars. Helpful, but not necessary. Call MA 2-0782 or write Box I-7, 724 Jefferson Bldg., Phila., Pa. (60-64)

CRANE OPERATOR. Experienced. To operate Boom type Crane with bucket. Steady work. Call LI 8-6897, 8:30 AM to noon. SPM to 10 PM. (60-61)

BULL DOZER OPERATOR.

Experienced. To operate Bull Dozer, with front end loader. Steady work. Call LI 8-6897 8:30 AM to noon. SPM to 10 PM. (60-61)

HELP WANTED

with knitting and hosiery and sweater experience. MILTON HOSIERY 55 Maple St., Milton, Pa. 717-742-9411 (60-63)

STATIONARY ENGINEER. Steady employment for maintenance engineer, new plant, full employment, excellent opportunity, all benefits. Call 609-695-2722. (61-64)

MAN

To work in Poultry Plant Apply 324 Callowhill St., Phila., Pa. (61-64)

BOILER MAN

Experienced 1st class Permanent position Good salary YORKTOWN INN WA 7-3800 (61-65)

KENNEL WORK

Near Cherry Hill. Part time. 6 to 10 AM. 5 Mornings. Good with animals. Call 609-424-2288. Or 858-4248. (61-63)

MALE or FEMALE

SEWING ROOM SUPERVISOR For full fashion knit tops. Phone collect. MILTON HOSIERY 55 Maple St., Milton, Pa. 717-742-9411 (60-63)

BUSINESS OPPORTUNITY

TAILOR, DRY CLEANING STORE Est. 50 yrs. Excellent oppt. \$6800.00. 2nd floor modern apt. over store, tile bath, 800 E. Madison St. vic. Allegheny and Kensington. Hoffman presser. GA 5-8536. Call 8 to 10 or after 6 P. M. Mrs. Gronert. (60-61)

Remdami "Laisvę" paremsite judėjimą už taiką.

Kodėl šie žmonės netenka kantrybės?

Modernios susisiekimo priemonės pagreitino keliones, suartino žemynais šalį. Greitieji transoceaniniai keleiviniai laivai perplaukia Atlantą per 5-6 dienas, o reaktiviniai lėktuvai nuneša mus iš Amerikos į Europą per 6-8 valandas. Nuotoliai susisiekimui dabar jau nebėra problema.

Tuo tarpu JAV kongresmenai užverčiami skundais. Žmonės protestuoja. Kai kurie jie automobiliams bandė blokuoti privažiavimus prie aerouostų, motinos stūmė vaikų vežimėlius į lėktuvų pakilimo takus, buvo piktetuojami įvažiavimai į aerouostus. Kažkokie įnirę keistuoliai net šaudė į virš jų galvų užiančius lėktuvus.

Kodėl šie žmonės netenka kantrybės?

Daugelis amerikiečių, gyvenančių šalia didesnių aerouostų, galvoja, kad prezidentas Johnsonas yra laimingiausias žmogus pasaulyje. Nė vienas lėktuvui neleidžiama skraidyti virš jo namų. Kai savo gaudeis lėktuvai trukdė prezidentui kalbėti prie Linkolno paminklo, jis įsakė pranešti aerouostui, kad lėktuvai laikinai būtų nukreipiami kitais keliais. Taip ir buvo padaryta.

Kitaip su eiliniu piliečiu

Bet ką daryti eiliniam amerikiečiui, kuriam lėktuvų staugimas neleidžia normaliai gyventi? Štai keli pavyzdžiai iš New Yorko.

Gydytojas skundėsi, kad jam būna neįmanoma kalbėti su pacientais, klausytis jų širdies plakimo arba tikrinti jų kraujo spaudimą. Muzikos mylėtojas negali išklausyti simfonijos lėktuvų gaudesys 10-15 kartų jį pertraukia. Vidurinės mokyklos moksleivis sako: "Mes negirdime mokytojų aiškinimų, jo klausimų. Kas trys minutes virš mūsų mokyklos praužia lėktuvai". Šeimininkė vadina tokia padėti nepakenčiama... "Nėra jokio išsigelbėjimo nuo to baisaus užesio virš mūsų galvų... Mano kūdikis nuolat verkia". Per dvi valandas jį suskaičiavo 76 lėktuvus, praskridusius viršum jos namų.

Gyventi aerouostų kaimynystėje darosi neįmanoma. Prie aerouostų gyventojai dažnai negali miegoti nuo pusės šeštos. Tūlas Martinas Kaplanas, gyvenęs pusę mylios nuo Niujorko Kenedžio aerouosto pakilimo aikštelės, rašo: "Kai lėktuvai kyla, atrodo, lyg kažkas mus apšaudė iš patrankų. Aš nuolat turiu taisyti sienų tinką. Be to, nuolatiniai dūmai žaloja vaikų sveikatą".

Panašiai yra visur, kur sukoncentruotas oro susisiekimas. Chicagos aerouosto (veikliausio aerouosto pasaulyje, ten kas 40 sekundžių pakyla arba nusileidžia reaktivinis lėktuvas) kaimynai praleidžia visą laiką "neįsivaizduojamai, nesilpnėjančiame, nepakenčiame dundesyje ir staugime", kaip pareiškė kongresmenas C. Pucinskis. Ši nelaimė gana "demokratiška", — negali kenčia turtingieji na-

minų savininkai ir priemiesčių buturčiai.

Nieko nepadaryta

Jau prieš 15 metų buvo numatyta, kad galima laukti šių nemalonių reiškinių gyvenamieji rajonai. Tačiau jokių veiksmingų priemonių padėčiai palengvinti nebuvo imtasi. Kritikai sako, kad vienintelis svarbus įstatymas, priimtas kongrese šiuo klausimu, buvo dėl 150 milijonų dolerių skrymo viršgarsiniam komerciniam transportui vystyti. Tai dar labiau padidins užesį ir triukšmą.

Nerimaujama ir dėl to, kokią įtaką "garsinis dundys" turės Amerikos gyvūnijai ir geologinėms formacijoms, o taip pat seniesiems indėnų architektūros paminklams, kurie gali sugriūti nuo oro bangų smūgių.

Bus dar blogiau

Galvojama, kad oro susisiekimas iki 1975 m. padidės triubai. Taigi ir triukšmas padidės triubai. Bandoma naveikti aviacijos pramonę, kad ji gamintų "tylius" variklius. Kol kas tai vien kalbos. Bet jeigu ir bus pagamintas "tylusis" variklis, jis bus tikrai 20 decibelų tvlesnis, negu dabar esantieji (decibelas — sutartinis garso matavimo vienetas). Tuo tarpu kylančio reaktivinio lėktuvo staugimas dabar siekia 120 decibelų ir daugiau. Tokį triukšmą sukelia kulkosvaidis, kai šaudoma arti. Taigi, sumažinti triukšmą 20 decibelų būtų neblogai, bet to nepakaktų, kadaneį žmogus sunkiai pakelia didesnį kaip 90 decibelų triukšmą.

Ar galima priprasti?

Kai kurie biurokratai galvoja, kad žmogus gali priprasti prie visko, taigi, ir prie triukšmo. Tačiau praktika parodė, kad kuo daugiau triukšmo žmonės girdi, tuo mažiau jį pakenčia. Esant tik vienam gaudesui per dieną, žmogus patiria tik nerviną ir 94 decibelų triukšmas. O kai kalbėti apie Kenedžio aerouosto kaimynus turistinio sezono metu, kai jie turi išgirsti 700 lėktuvų pakilimo ir nusileidimo gaudesį?

Kitas nemalonumas, nuo kurio kenčia aerouosto kaimynai — tai užterštas oras. Aviacijos darbuotojai tvirtina, kad vienas reaktivinis lėktuvas per minutę suvaratoja 450 svarų degalų, kurių tik vienas procentas virsta dūmais, suodžiais ir kitomis nuosėdomis. Praskridamas virš miesto per 2 minutes, lėktuvas išmes tik 2 svarus nuosėdų. Bet žmonės, kurie gyvena aerouostu rajonuose, žino, kad ant jų storus kasmet iškrinta tūkstančiai svarų nuosėdų.

Planai ir pasiūlymai

Istaigų bei įvairių agentūrų ekspertai tiria lėktuvų triukšmo problemą ir pateikia savo samanymus padėčiai pagerinti. Siūloma gaminti "tyliusius" variklius lėktuvams, pakelti skridimų kainas, kad dalis gyvygiai kenčia turtingieji na-

kelio ir kito žemės transporto, išpirkti iš savininkų namus labiausiai triukšmingose vietose, izoliuoti nuo garso mokyklas ir ligonines, esančias triukšmo zonoje.

Apskaičiuota, kad garso izoliacijos įrengimas vien tik šalia Kenedžio aerouosto esantiems namams kainuotų 240 milijonų dolerių. Laukiama, kad Vašingtono įstatymų leidėjai paskirs 3 milijardus dolerių viršgarsinių lėktuvų statybai, tačiau nėra jokių vilčių, kad vieną dvilyktąją šios sumos dalį jie skirtų gyventojų namams nuo nekenčiamo užesio ir dundėsio izoliuoti. Taigi, aviacinio triukšmo problema pasilieka.

Irena Vladimirovienė

KRISLAI

(Tąsa iš 1-mo pusl.)

mas, nors nuo to laiko, kai vokiškieji fašistai ir buržuaziniai nacionalistai pelenais pavertė Pirėiupį, praėjo jau 24 metai. Ant degėsių pakilo naujas kaimas, išaugo nauja karta, bet kapų kauburėliai, skausmingas Motinos žvilgsnis visada primena ir primins baisesį šio kaimo tragediją. Gėlės ir vainikai nuklojo Motinos paminklo papėdę, granito sieną, kurioje iškalta 119 žuvusių pirėiupiečių pavardės. Susirinkusieji taip pat padėjo gėles ir vainikus tose vietose, kur fašistai gyvus degino žmones.

O čia žodelis Lietuvos draugams.

Greitai ir beveik visiškai reguliariai gauname jūsų diidij dienraštį "Tiesą". Bet kartais baisiai supykstame. Nejaugi jūs laikraštį leidžiate tik jauniems žmonėms? Nejaugi Lietuvos žmonių akys nesena kartu su jų amžiumi? Nejaugi jūs nenorite, kad jūsų puikų dienraštį skaitytų vidutinio ir senesnio amžiaus žmonės ir iš jo semtųsi žinias apie įvykius pas jus ir visame pasaulyje?

Raidės tokios mažytės, ir kartais laikraštis taip prastai atspausdinamas, jog nesinori nė į rankas imti, nes žinau, kad negalėsi įskaityti. Nuosirdžiausiai patariame tuo susirūpinti.

Mūsų mieloji ūkininkė draugė Bronė Ramanauskienė iš Sellersville rašo, kad ir vėl jų ūkyje ruošiamą didelę, gražią sueiga rugsėjo 1 dieną. Kviečia visus savo draugus ir prietelius, kurių ji turi labai daug, atsilankyti. Žinau, kad jį jos pakvietimą atsilieps daugelis ir niujorkiečių.

Šiaudai nuo naftos

Po liūdnei pagarsėjusios naftos tankerio katastrofos ties Anglijos krantais britų mokslininkai ėmėsi ieškoti medžiagų, kurios sugertų naftą bei alyvą ir nebūtų kenksmingos gyviesiems organizmams. Reikalinga medžiaga greitai buvo surasta — tai paprasčiausi šiaudai. Pasirodė, kad jie sugeria 10-40 kartų daugiau naftos, negu patys sveria.

Palei visą Kornvelio pakrantę ir pakrantiniame jūros ruože buvo išmėtytos šiaudų pyknės. Taip buvo išvalytas vanduo ne tik nuo šviežio užteršimo, bet ir nuo senų alyvos bei naftos pėdsakų.

Prez. Johnsonas sirginėja Austin, Texas. — Johnsonas pasidavė ligoninėn žarių įdegimą gydytis.

Vaizdingasis pajūris už groty

Gražus Lietuvos kampelis, tylus, žalias. Visai netoli Baltijos jūra, už 10 kilometrų Palanga. "Kartais net išgirdavome jūros šniokštimą. Baltai nudažytas mūrinis namas tarp senų kaštunų priminė nekoncentracijos stovyklą, o sanatoriją. Net daugeliui metų praėjus, visa tai sukelia labai kontrastingus vaizdus ir prisiminimus", — pasakoja buvęs Dimitravo koncentracijos stovyklos kalnys Juozas Pajaujys.

Tokia buvo 1937 metais isteigtos priverčiamojo darbo "įstaigos" išorė. Tuo tarpu sunkių darbų kalėjimas, palyginus su šia stovykla, atrodo vos ne rojus. Nei pasimatymų, nei laišku, nei siuntinių, nei bent kiek padoresnių patalpų, nei patalynės. O žiema nepašykštėjo šalčiu. Prie kalinių — policininkai su "banais". O kur dar sunkus, jėgas išsekantis darbas.

Daugeliui Lietuvos komunistų-propagandininku ir pažangiųjų veikėjų teko nebuvoti šioje Dimitravo "įstaigoje". Apie tai populiariai pasakoja A. Berklo-nis knygoje "Dimitravo sienos netyli", kuria neseniai išleido "Minties" leidykla.

J. Ladygaite

Aktorius G. Karka

Jo galima klausytis nors ištisa naktį. Mėgsta kalbėti, bet tik apie teatrą ir apie kiną. Kalba su užsidegimu. Besiklausant pradedi tikėti, kad ne darbas suformavo žmogų, o teatras. Dauguma žiūrovų pažįsta jį kaip gabų aktorį, bet jo talentas išryškėjo ir režisūroje. Jo amplua?

— "Juodojo ežero paslaptys" vaidinau vėlniuką, — šypsodamasis pasakoja aktorius Gediminas Karka. — "Lauke, už durų" — dievą. Visi kiti personažai užima tarpinę vietą tarp šių dviejų...

Sukurtu vaidmenų sąrašą randame herojus, atviraširdžius prastuosius, padaužas, niekščius. Visi jie spalvingi, ryškūs. Kiekviename jų jaučiasi aktyvi menininko pozicija. Personažą kuria lengvai, žaismingai (taip atrodo žiūrovui), o iš tiesų tai sudėtingo, sunkaus kūrybinio darbo vaisius.

G. Karka — optimistas. Niekas jo nematė nuliūdusio. Nebent scenoje, jei to reikalauja personažas. Nesėkmės? Ju kuryboje pasi-taiko. Klaidos neišvengiamos tikrojo menininko kūrybinių ieškojimų kelyje. Klaidos — tai pamoka, jei jos nekartojai.

Jis didelis jaunimo draugas. Teatrinio jaunimo. Jo isitikinimu, tikriausiai, visi šie jaunimas yra teatrinis: vienį žiūrovai, kiti aktoriai. Iš čia — susidomėjimas jaunimu ir jo supratimas. Ši teiginį patvirtina jo pastatyta G. Priedės pjesė apie jaunimą "Pirmasis Viki balius". Tai buvo vienas iš geriausių spektaklių jaunimo tematika.

V. Zabarauskas

Jei jūs norite parduoti namą ar biznį, paskelbkite Laisvėje, parduosite greit. Už paskelbimą kaina žema.

Dar viena ekskursija išvyko Lietuvon

Brooklyno "Vienybė" rašo:

Liepos 15 d. Sabena lėktuvu iš Kennedy aeropoorto išskrido antroji W. Rask-Rasčiausko vadovaujama ekskursija į Lietuvą. Grupė buvo gana didelė, bet įdomiausia tai, kad didžiuliai keleivijai buvo naujakuriai, buvę DP. Turistų tarpe buvo net vyskupo Brizigo sesuo Albina, kuri laukiajame kambaryje sėdėjo nuosaliai, užsėdėjusi juodus akinius, ir vengė kalbėtis su kitais, ypač Vienybės atstovais.

Keleivių tarpe sutikome T. Edelis, Emilija Gabalis, T. Ivanauska, J. Kažemėka, A. Klimą, Rochelle Mėnėnas, Konstanciją Kurpeikis, Veroniką Lenkevičius, Mariją Maciežą, Ievą Prackapą, S. Visockį, Marijoną Žurliu, E. Matutienę su dukra, Juozą Jurginį, taip pat Teofilę, Ireną ir Regina Gillespie iš Washingtono.

Belaukiant lėktuvo, su kuriais keleiviais susidarė proga išsikabėti plačiau ir patirti, kodėl jie vyko šiemet, kai Lietuvoje tebeidžiama viešėti vos penkias dienas.

E. Matutienė pareiškė, kad ji labai pasiilgo savo artimųjų, bet labiausiai jį porėjo, kad jos dukra pamatytų Vilnių, kuriame Matutienė yra gyvenusi praityje ir pažįsta kiekvieną kampe. Matutienė yra veikli ALT S-gos Chicagoje narė, bet ji nesijaudina, jei jos apsilankymui Lietuvoje tas skyrius nepritartų.

BRANGIAI GYDĖ?

Praėjusią savaitę Didžiojo New Yorko iždininkas Mario A. Procaccino paskelbė raportą. Jame įvardino keletą ligoninių kaip paėmusių nelegaliai per daug pinigų už patarnavimus miesto rekonstruotiems ligoniams arba ligoninių perkainavimų ("overcharge") laikotarpiu 1964 m. liepos 1 iki 1967 metų liepos 1 d. susidarę milijoninė suma. Įžidininkas pareikalavo, kad tos ligoninės permokėjimus sugrąžintų.

Sekamą dieną pora įtartųjų ligoninių užprotestavo. Sako, kad jos elgėsi pagal su miestu turimą sutartį ir dėl to jos miestui neskolingos.

Vis tam darbininkui!

Rugn. 7-8 dienomis L. I. geležinkelio firma ištraukė iš eismo daug traukinių. Tai buvo nubaudimui unijistų, kurie sulėtino pataisų darbų dėl nebuvimo sutarties su firma.

Firmos bausmė, taikyta savo darbininkams, tapo ypatingai žiauria bausme keliauninkams, turintiems perpldytuose traukiniuose vykti New Yorkan į darbą.

New Yorke prieplaukų srityje vagims pavyko paimiti \$10,000 vertės moteriškų rūbų. O kad panašią grobį negalėjo, netoli rado ir pasivogę naujutėlį sunkvežimį.

Lėktuvų kursavimą miglos suveluoja

Kennedy International ir kituose šioje New Yorko apylinkėje aerouostuose miglos sudaro didžiulį lėktuvų trafikui susikimšimą. Lėktuvai vėluoja net po 2 ir pusę val., o kai kurie ir dar ilgiau.

Piliečiams

Kiekvienas norintis balsuoti pilietis privalo būti užsiregistravęs. Tai liečia balsuosiančius pirmu kartu, atvykusius iš kitų miestų, arba neseniai pakeitusius gyvenimo vietą. Paskutinė diena — rugpiūčio 29. Kreiptis į artimiausią Board of Elections būstinę, popiečiais ir iki 10 val. vakaro.

Iš parengimo

Reikia pasakyti, kad sekmadienį piknikas Forest Parke labai gražiai pavyko. Žmonių susirinko gal net daugiau, negu rengėjai tikėjosi. Visų atsilankiusių nuotaika buvo gera. Dalyviai gavo gerus pietus ir pavakari dar dešriukų su rūgintais kopūstais, pyragu ir kavute. Ir oras buvo nepaprastai gražus.

Kas norėjo, galėjo ir muzikos nemokamai ten pasiklausyti. Per vasarą kas sekmadienis nuo 3 valandos po pietų Forest Parke duodami koncertai.

Reikia pasakyti, kad Forest Park tokioms draugiškoms sueigoms savaitgaliais yra labai paranki vieta.

Kalbant apie parengimą, labai pasigedome Bronės ir Walterio Keršulio. Pasirodo, kad draugas Keršulis buvo sunegalavęs, ir todėl įjiedu negalėjo piknike dalyvauti. Per telefoną sužinojau, kad dabar jo sveikata gerai taisosi.

Taip pat nesimatė Onos Čepulienės. Taipgi per telefoną pasiteiravus, ji sakė negalinti Vincą vieną palikti, kuris, kaip žinia, jau seniai serga. Nesimatė nei Onos Kazlauskienės, nei Marytės Tamelienės, kurios tokių parengimų neapleidavo. Nežinia, kodėl šį kartą jos nepasirodė...

Parengime dalyvavo šeši greitniekiai, pilnutėlė mašina. Vienas jų lyg ir prisiminė, kad gal dar ir jie ten savo parke surengs panašų pikniką su vaišėmis. Būtų labai gerai, nes daugelis mūsų norėtų jų parengime dalyvauti.

Rep.

Pavojingiausias profesijos Brazilijoje

Brazilijos draudimo draugija, apdorojusi daugybę statistinės medžiagos, paskelbė dešimties pavojingiausių gyvybei profesijų sąrašą. Pirmoji tokia profesija — futbolo teisėjo. Toliau (mažėjant pavojingumo laipsniui) seka: taksi šoferio, santuokų agento, teismo vykdytojo, policijos komisaro, boksininko, reporterio, privataus detektoriaus, traukinio kontroliaus, žynio.

Daugiau įvairių parengimų "Laisvės" naudai.

Parengimų kalendorius

Rugpiūčio 24 d.

Aido Choro vakariinė valanda, Lazauskų sode.

Rugsėjo 10 d.

LLD 185 kuopos pietūs. 12-tą valandą "Laisvės" salėje.

Rugsėjo 28 d.

Laisviečių banketas "Laisvės" salėje. Pradžia 5 val. popiet.

Spalio 12 d.

Piknikas pas Čiurlius, Pattenburg, N. J.

Lapkričio 10 d.

Metinis "Laisvės" koncertas New National Hall, Greenpoint-Brooklyn, N.Y.

Gruodžio 15 d.

LDS 13 kuopos metinis parengimas Laisvės salėje, Ozone Park, N. Y.

Tarp lietuvių

Iš Brockton, Mass., Jonas Grigas rašo apie Jurgį Šimaitį, pasižymėjusį Massachusetts valstijoje veikėją — jis rašo: Klausiate apie Jurgį Šimaitį, tai aš šiandien buvau nuykęs į ligoninę ir kalbėjau su juo apie valandą laiko. Išveido, atrodo neblogai, bet skundžiasi kad esąs labai silpnas, kol kas negali vaikščioti. Mano, kad kai biskutį sustiprės, tai iš ligoninės eis į Nursing Home, (Prižiūrėjimo namai). Tai tiek ką galu dabar pranešti apie Jurgį. Vėliau parašysiu daugiau po aplankymo ligonio. Su Pagarba, Jonas Grigas.

Iš Binghamton, N. Y., rašo Helen Žukienė. Sveikinu Walterio Keršulio. Pasirodo, kad draugas Keršulis buvo sunegalavęs, ir todėl įjiedu negalėjo piknike dalyvauti. Per telefoną sužinojau, kad dabar jo sveikata gerai taisosi.

Mums labai nemalonu, kad nesveikuoja mūsų mieles, nenuilstantis veikėjas Jurgis Šimaitis. Varde vito "Laisvės" kolektyvo ir pažangiųjų organizacijų prietelių-narių, linkiu Jurgį sustiprėti sveikatoje, vėl dalyvauti darbuotis mūsų visuomenėje. Jis labai reikalingas.

O Helenai Žukienei ir jos dukrai ir šeimai linkime linksmy, sklandžių atostogų Lietuvoje ir kitose Sovietų miestuose.

L. K—tė

Kas vyksta į pikniką Worcester, Mass.

Sužinojome, kad rugpiūčio 18 d. į Worcesterio "Laisvės" pikniką vyks J. Grybas, A. ir O. Melkunai, V. Guris ir Dobilenė.

Taipgi piknike dalyvaus ir kalbės Ieva Mizarienė, LLD centro sekretorė, ką tik grįžusi iš Lietuvos. Ji perduos savo išpučius, Lietuvoje įgytus.

Veikiausia iš New Yorko apylinkės ir daugiau vyks į šį pikniką.

Rep.

Katė gaisrininkė

Lakeview miestelio gyven-tojas A. Knobelauch už savo gyvybę dėkingas katei, kuri jį prikėlė iš miego namui užsidegus.